

Onderwerp Voorjaarsbrief 2014

Steller A. Miedema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 77 23 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 4438045

Datum 5 juni 2014 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De inkt van het Coalitieakkoord is nauwelijks droog of wij vragen uw aandacht voor de Voorjaarsbrief. Het is een wat andere brief dan voorgaande jaren. Het Coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen, het kader voor gemeentelijk beleid. Verschillende onderwerpen verlangen een nadere precisering, een verdere verdieping. De tijd tussen de presentatie van het Coalitieakkoord en deze brief is zo kort, dat deze verdiepingsslag nog moet plaatsvinden. De voorzet tot deze verdieping vindt u in de Voorjaarsbrief. Akkoord en Brief geven u de input voor de discussie in uw raad, waarin u aangeeft wat uw prioriteiten zijn voor de Begroting 2015.

In het onderstaande gaan wij kort in op de thema's benoemd in het Coalitieakkoord en geven per thema aan waar wat ons betreft de komende tijd de aandacht naar uitgaat. Wij houden de volgorde van het Akkoord aan, met dien verstande dat wij willen beginnen met het hoofdstuk Samenwerken. Om het grote belang dat wij daar aan hechten nogmaals te benadrukken.

1. Samenwerken

In het Coalitieakkoord is een aantal zaken benoemd, dat van essentieel belang is voor de toekomst van de stad: het verbinden van de twee gezichten van de stad, het stimuleren van mensen deel te nemen aan de stedelijke samenleving en in de wijken verbinding zoeken tussen het ruimtelijk en sociaal domein. Wij weten ook dat we dat niet alleen kunnen. Dus gaan wij actief op zoek naar coalities: met de Stadgers, met buurt- en wijkverenigingen, met de ondernemers, met instellingen en bedrijven. StadDoetMee en Let's Gro zijn daar al mooie voorbeelden van. Het gebiedsgericht werken is voor ons een speerpunt en we gaan haast maken met het verder uitdenken en uitwerken van het wijkwethouderschap.

Het gebiedsgericht werken geeft ons ook de gelegenheid om het gemeentelijk vastgoed kritisch tegen het licht te houden. We willen kijken of we door een slimmer gebruik, herschikken en combineren van gebouwen de bezuiniging kunnen realiseren.

Daarnaast willen wij het gesprek aan over de toekomst van de stad: wat komt er op ons af, hoe gaan we daarmee om? Dit vraagstuk verlangt creativiteit en denkkraft. Ook van buiten. We moeten een zwaarder beroep doen op externe kennis en die is in onze stad ruim voorradig! De manifestatie Let's Gro heeft ons veel inspiratie gegeven. Dit willen wij voortzetten. En ervoor zorgen dat de uitkomsten niet vervluchtigen maar dat we ervan leren.

Wat gaat er veranderen in het sociaal domein, op het gebied van infrastructuur, werkgelegenheid, retail, studenten? Hoe gaan we op een goede manier om met vragen uit de samenleving en hoe stimuleren we initiatieven? Dat zijn vragen waar we ook met u over willen nadenken, die we met u willen bespreken, waarbij we uw steun nodig hebben. We kunnen ons voorstellen dat we dat in een vroeg stadium doen en dat de werkwijze 'Raad aan de Voorkant' intensiever wordt.

De samenwerking met de regio willen we apart vermelden. Wij gaan met de regio een actieve dialoog aan over de vraagstukken die ontstaan door de (aanhoudende) groei van de stad en de krimp van het Ommeland. Wij zien deze discrepantie als een gedeelde verantwoordelijkheid.

In de afgelopen periode zijn in uw raad twee debatten gevoerd over de kerntaken van de gemeente. Op basis daarvan is de notitie *Naar een andere overheid...?*

Gemeentelijke kerntaken opgesteld. Deze notitie is als bijlage opgenomen in de Handreiking fractievoorzitters raadsperiode 2014-2018. Ook in het Coalitieakkoord klinkt het onderscheid tussen gemeentelijke doelen, taken en rollen door. Een concreet gevolg van de kerntakendiscussie is ons voornemen de ICT te outsourcen. We realiseren ons dat hiermee de discussie niet ten einde is. We maken graag samen met uw raad een verdiepingsslag aan de hand van praktische cases, bijvoorbeeld uit de praktijk van het gebiedsgericht werken.

2. Werken

Wij willen alle mogelijkheden aangrijpen om mensen te activeren deel te nemen aan de stedelijke samenleving en contact te zoeken met anderen. Zo verzoenen we de twee gezichten van de stad. Daar hoort ook een passend armoedebeleid bij: we willen de inkomensondersteuning verstevigen en financiële belemmeringen wegnemen om zo die actieve deelname mogelijk te maken. We hebben daarvoor dan ook voor 2014 extra middelen beschikbaar gesteld.

Per 1 januari 2015 gaat de Participatiewet in. Met de komst van deze wet ontstaan nieuwe doelgroepen die we moeten opvangen.

Een van onze grootste opgaves is het structureel versterken van de werkgelegenheid. En ook daarbij is samenwerken het sleutelwoord. Onze grootste aandacht in 2015 richt zich op het nieuw economisch programma, dat wij samen met partners uit het bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen vormgeven.

Wij doen een groter beroep op ondernemers om ons te helpen de jeugdwerkloosheid te bestrijden, een van onze prioriteiten. En we kijken met onderwijsinstellingen en ondernemers hoe scholing en kansen op de arbeidsmarkt beter te matchen zijn. Het Techniekpact is daar een mooi voorbeeld van.

De toename van internationale studenten en kenniswerkers maakt het profiel van Groningen als *City of Talent* sterker. We willen in samenwerking met kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven deze doelgroepen de aandacht geven die zij nodig hebben: helpen bij praktische zaken, integratie en meertaligheid. In 2015 is het International Welcome Centre North operationeel.

3. Zorgen

In 2015 worden de grote decentralisaties van het Rijk een feit. En aangezien in het Coalitieakkoord staat dat in Groningen niemand tussen de wal en het schip belandt, geven wij de gebiedsgebonden aanpak en de doorontwikkeling van sociale teams naar sociale wijkteams de hoogste prioriteit. In Beijum is dit proces al in gang gezet. Bij deze ontwikkeling vinden we de inbreng van wijkbewoners essentieel.

Ook de zorg voor jeugdigen verandert per 1 januari 2015. Continuïteit in deze zorg krijgt onze grootste aandacht. Daarnaast willen we in 2015 vanuit de ervaringen met het CJG gericht verder werken aan preventief jeugdbeleid. Dat doen wij binnen de gebiedsgebonden aanpak.

Als de Eerste Kamer instemt, wordt in 2015 de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning van kracht. Dat heeft gevolgen voor de verstrekking van huishoudelijke hulp aan mensen met een beperking. Want ons wacht een forse bezuiniging. Wij moeten de discussie aan hoe wij deze korting het hoofd bieden. Met ingang van 2015 kiezen wij een benadering waarin we onderscheid maken tussen een algemene voorziening en een maatwerkvoorziening. Op een algemene voorziening – denk bijvoorbeeld aan schoonmaakhulp – kan men vrij eenvoudig zelf een beroep doen, zonder tussenkomst van de gemeente. De duurdere maatwerkvoorziening blijft mogelijk voor de meest kwetsbare groep cliënten. Dan brengen we in beeld wat iemand nodig heeft, of iemand het zelf kan organiseren en betalen. Is dat niet het geval, dan voorzien wij in de hulp die nodig is.

4. Wonen

Wij zijn van plan om u in 2015 een nieuwe Woonvisie te presenteren, die in samenwerking met bewoners, corporaties, marktpartijen en betrokken organisaties tot stand komt. Wij maken met corporaties afspraken op stedelijk- en wijkniveau.

De inzet is – zoals verwoord in het Coalitieakkoord – een woningaanbod dat aansluit op de vraag, betaalbaar en duurzaam is en zorgt voor evenwicht in de wijken. Binnen deze woonvisie geven wij onder andere aandacht aan een herziening van het kamerverhuurbeleid, jongerenhuisvesting, de wijkaanpak, betaalbaarheid en huisvesting voor ouderen.

De samenredzaamheid in de directe leefomgeving blijven we stimuleren. Er zijn al voldoende succesvolle initiatieven in de openbare ruimte waar bewoners het voortouw nemen in de herinrichting van hun buurt. In stenen en groen. De pilot met zelfbeheer die we samen met de bewonersorganisatie Beijum hebben opgezet, werken we verder uit.

5. Verduurzamen

Wij willen ten aanzien van onze ambitie 'Groningen energieneutraal in 2035' voor de komende vier jaar onze prioriteiten stellen en in 2015 tussendoelstellingen formuleren.

Wij sluiten aan bij de zogenaamde versnellingspaden die geformuleerd zijn in *Switch*, de Noordelijke Energieagenda. Wij participeren samen met bestuurders, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de platformen die zich bezighouden met energiebesparing & decentrale opwekking, energiesystemen 2.0, gas in transitie en *offshore energy*. De gemeente Groningen blijft ook in 2015 een belangrijke rol spelen in het platform energiesystemen 2.0.

Daarnaast willen we duurzaamheid verbinden met de fysieke wijkaanpak en integreren in het gebiedsgericht werken. We zien de verduurzaming van de bestaande sociale huurwoningen als speerpunt. Zo blijven zij ook betaalbaar.

We moeten er op korte termijn voor zorgen dat de zichtbaarheid van ons duurzaamheidsprogramma in de stad vergroot wordt en dat we particulieren in ons enthousiasme meenemen. Bovendien moeten we actief verbinding zoeken met de kleinschalige initiatieven in de stad.

6. Verplaatsen

De tweede helft van 2014 en 2015 zijn belangrijk voor twee majeure infrastructurele projecten: Spoorzone Groningen en Aanpak Ring Zuid.

Ten aanzien van Spoorzone Groningen krijgt u tegelijkertijd met Provinciale Staten in het derde kwartaal 2014 een realisatiebesluit voorgelegd voor de spoorse maatregelen. Met dit realisatiebesluit worden alle aanpassingen aan het spoor van het Hoofdstation tot het nieuwe opstel terrein Rouaanstraat vastgesteld, inclusief de aanleg van een reizigerstunnel en de wijzigingen bij Station Europapark. Ook de aanleg van een busonderdoorgang en een fietstunnel worden dan ter besluitvorming voorgelegd. In 2015 start de aanbestedingsprocedure. En dat is ook het jaar dat we aan de slag willen met een ruimtelijk plan voor de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde van het Hoofdstation.

Ten aanzien van Aanpak Ring Zuid verwachten we dat medio 2015 het Tracébesluit onherroepelijk wordt. 2015 zal in het teken staan van de aanbesteding en de voorbereidende werkzaamheden, zoals het verleggen van kabels en leidingen en de verwerving van gronden.

Naast deze grote projecten hebben wij aandacht voor de kleinere verkeersvraagstukken en zijn we alert op leefbaarheidsproblemen in de wijken veroorzaakt door verkeer.

Ons fijnmazige fietsnetwerk ondersteunen we extra met een hoofdfietsroutekaart. We sterven naar de verschijning daarvan in 2015.

7. Leren

In het schooljaar 2014-2015 werken de Vensterscholen op een nieuwe manier. Deze manier is ontwikkeld samen met onderwijs- en voorschoolse instellingen. Centraal in deze gezamenlijke ambitie staat een gedeeld pedagogisch fundament, een doorgaande leerlijn, ouderbetrokkenheid en ondersteuning van het kind. We betalen – op basis van ingediende plannen – mee aan activiteiten van scholen die gebaseerd zijn op deze thema's.

De nieuwe manier van werken volgen we via de stuurgroep Vensterscholen.

Groningen is gekozen tot Onderwijsstad van Nederland in het schooljaar 2014-2015. Dat hebben we te danken aan de samenwerking met onderwijsinstellingen via het Onderwijspact en het Akkoord van Groningen. We ontwikkelen in het komende jaar verschillende regionale en landelijke evenementen en activiteiten, die doorlopen tot de zomer van 2015. In de komende maanden stellen we met het onderwijsveld een activiteitenkalender op.

8. Bewegen

We blijven ons inzetten in de stimulering van sporten en bewegen. In het komende jaar richten we ons op de voorwaarden om dit mogelijk te maken. Zo willen we slimmer omgaan met sportaccommodaties, we gaan hierover met u dit najaar de discussie aan over het beleid voor 2015 en verder. Ook willen we inzetten op een ander subsidiestelsel, dat er wat ons betreft in 2015 ligt.

Sport in de openbare ruimte vinden wij belangrijk. We komen met voorstellen om de openbare ruimte meer uitnodigend te maken voor beweging.

9. Beschermen

Nog dit jaar leggen wij u een nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid 2015-2018 voor. Bij deze Kadernota horen jaarplannen. In het jaarplan voor 2015 (die nog gemaakt is op basis van de vorige Kadernota) sluiten wij aan bij landelijke en regionale veiligheidsspeerpunten: geweldsmisdrijven, woninginbraken, jeugd en veiligheid, georganiseerde criminaliteit en overlast. In het Veiligheidsbeeld –

opgesteld ten behoeve van de nieuwe Kadernota –combineren we een stedelijk overzicht met een wijkoverzicht. Wij zien duidelijke verschillen tussen de wijken, dus ook op het gebied van veiligheid is de wijkgerichte aanpak essentieel. Daarnaast vraagt de aardbevingsproblematiek onze volle aandacht. Op het gebied van veiligheid, herstellen en bouwen.

10. Verrijken

Wij hechten zeer aan een breed en interessant cultuuraanbod in deze stad, het is immers een van onze sterke en aantrekkelijke punten. Het evaluatierapport van de Kunstraad – één jaar na de Cultuurnota – is voor ons de aanleiding om met u op korte termijn in gesprek te gaan over de verdere uitvoering van de huidige Cultuurnota. In 2015 gaan we met de sector in gesprek over de langere termijn als opmaat naar de Cultuurnota 2017-2020.

11. Betalen

In deze voorjaarsbrief informeren wij u over het financiële perspectief van onze gemeente. Het financiële perspectief bestaat uit een aantal componenten:

- Het financieel meerjarenbeeld, waarin de autonome ontwikkelingen zijn verwerkt;
- De onontkoombare knelpunten, zoals opgenomen in de handreiking voor de coalitieonderhandelingen;
- De resterende knelpunten waarvoor wij aanvullende middelen beschikbaar stellen;
- Het saldo van de intensiveringen, ombuigingen en besparingen uit het coalitieakkoord;
- Een inschatting van het effect van het groot onderhoud aan het gemeentefonds.

In het coalitieakkoord hebben we een sluitend meerjarig financieel perspectief gepresenteerd voor de periode 2015-2018.

Op één onderdeel is dit financieel perspectief gewijzigd. Het financieel meerjarenbeeld is geactualiseerd. Hierin is een nieuwe inschatting gemaakt van loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de gemeentelijke belastingen en overige ontwikkelingen. In de bijlage wordt de aansluiting van het actuele meerjarenbeeld ten opzichte van de begroting 2014 en het coalitieakkoord zichtbaar gemaakt en wordt het effect op het actuele financiële perspectief duidelijk.

Het geactualiseerde meerjarenbeeld, samen met de andere componenten leiden tot het volgende financiële perspectief:

	2015	2016	2017	2018
Financieel perspectief in coalitieakkoord	20	-4.030	2.570	1.470
Financieel perspectief Voorjaarsbrief 2014	3.751	-3.172	2.424	-912
Verschil	3.731	858	-146	-2.382

Ten opzichte van het coalitieakkoord leidt de actualisatie tot een voordeel van 3,7 miljoen euro in 2015. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door positieve renteontwikkelingen, het inboeken van het verwachte dividend van Enexis in 2015 en een lager benodigde vergoeding voor loon- en prijsstijgingen. Vanaf 2017 wordt het financiële perspectief slechter. Het nadeel in de jaren 2017 en 2018 ontstaat voornamelijk door toenemende rentekosten. Wij geven een nadere toelichting in het financieel meerjarenbeeld dat is bijgevoegd bij de stukken van deze Voorjaarsbrief.

In het Coalitieakkoord is aangegeven hoe co-creatie en daarmee cofinanciering in praktijk gebracht kan worden. Uitgegaan wordt dat dit een onderdeel wordt van het (dagelijks) werk van de gemeente. Een afzonderlijk cofinancieringsfonds is dan niet langer nodig. Vandaar dat de middelen die zijn gereserveerd in het fonds in het Coalitieakkoord als dekking voor de investeringen zijn opgenomen.

Conclusie

Het actuele perspectief leidt tot een voordeel van 3,7 miljoen euro in 2015 en een nadeel vanaf 2017. In de periode 2015-2018 is het actuele perspectief circa 2,0 miljoen euro beter dan waar we vanuit gingen in het coalitieakkoord. We kiezen ervoor deze 2,0 miljoen nu niet uit te geven. Enerzijds laten de jaarschijven 2016 en 2018 nog een tekort zien en anderzijds houden we rekening met een aantal onzekerheden. De onzekerheden hebben onder andere betrekking op de uitkomsten van de meicirculaire van het gemeentefonds en de uitkomsten van het onderzoek naar de vraag naar bedrijventerreinen door STEC. We stellen daarom voor het actuele financiële perspectief te betrekken bij de verdere voorbereiding van de begroting 2015.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Bijlage

Tabel 1. Ontwikkeling financieel meerjarenbeeld 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (bij begroting 2014)	-5.568¹	-2.127	704	2.107
<i>Aanpassing:</i>				
Effecten decembercirculaire gemeentefonds 2013	1.700	1.900	2.280	2.450
Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (bij coalitieakkoord)	-3.868	-227	2.984	4.557
<i>Aanpassingen*:</i>				
Nominale compensatie	1.000	1.200	1.400	1.600
Rente effecten	967	-416	-1.518	-2.898
Rente reserves van voldoende omvang	1.176	0	0	0
Jaarlijkse inkomsten Enexis	1.775	500	300	0
Lagere tariefstijging belastingen	-216	-256	-298	-327
Aflopen incidentele bezuiniging mismatch-financiering	0	0	0	-500
Vrijval kapitaallasten	1.000	0	0	0
Overig	204	49	11	-267
Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (bij Voorjaarsbrief 2014)	2.038	850	2.879	2.165

*Deze aanpassingen worden toegelicht in het financieel meerjarenbeeld dat is bijgevoegd bij de stukken van de Voorjaarsbrief 2014.

Tabel 2. Opbouw financieel perspectief 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
1 Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (bij Voorjaarsbrief 2014)	2.038	850	2.879	2.165
2 Onontkoombare knelpunten bij coalitieakkoord	-1.666	-1.154	-1.119	-5.341
3 Uitkomsten groot onderhoud gemeentefonds	-1.269	-2.538	-3.806	-3.806
4 Resterende knelpunten bij coalitieakkoord	-1.800	-1.200	-600	-300
5 Saldo maatregelen coalitieakkoord	3.720	870	5.070	6.370
6 Reservering tekort 2015 vanuit jaarschijf 2014	2.728	0	0	0
Financieel perspectief Voorjaarsbrief 2015-2018	3.751	-3.172	2.424	-912

¹ Bij de begroting 2014 is de jaarschijf 2015 sluitend gemaakt door een reservering van 2,7 miljoen euro vanuit 2014 en een aanvullende taakstelling van 2,8 miljoen euro in 2015. Door het positieve effect vanuit de decembercirculaire gemeentefonds (1,7 miljoen euro voor 2015) hebben we bij het coalitieakkoord de aanvullende taakstelling in 2015 teruggebracht tot 1,1 miljoen euro. Door de positieve ontwikkelingen in het meerjarenbeeld in de jaarschijf 2015 is de aanvullende taakstelling niet meer nodig.

1. Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (bij Voorjaarsbrief 2014)

Dit betreft de stand van het financieel meerjarenbeeld 2015-2018 zoals weergegeven als in tabel 1 'Ontwikkeling financieel meerjarenbeeld 2015-2018'.

2. Onontkoombare knelpunten bij coalitieakkoord

Bij de voorbereiding van het financieel perspectief voor de coalitieonderhandelingen zijn de zogeheten onontkoombare knelpunten geïnventariseerd. De onontkoombare knelpunten zijn strikt gedefinieerd als knelpunten waarbij geen keuzes bestaan deze op te lossen.

3. Uitkomsten groot onderhoud gemeentefonds

Op 20 maart 2014 is door het ministerie van BZK een indicatie gegeven van de effecten van het groot onderhoud aan het gemeentefonds. Voor Groningen wordt een negatief herverdeeffect verwacht van in totaal 3,8 miljoen euro (structureel). Door een overgangsregeling wordt dit nadeel in drie jaar opgebouwd. De definitieve effecten van het groot onderhoud worden verwerkt in de meicirculaire gemeentefonds 2014. De uitkomsten van deze circulaire verwerken we in het meerjarenbeeld 2015-2018.

4. Resterende knelpunten bij coalitieakkoord

Bij de coalitieonderhandelingen hebben wij middelen gereserveerd voor een aantal knelpunten dat weliswaar niet onontkoombaar is, maar in onze ogen noodzakelijk om op te lossen.

5. Saldo maatregelen coalitieakkoord

Dit betreft het saldo van alle intensiveringen, ombuigingen en besparingen die zijn opgenomen in het coalitieakkoord 2014-2018.

6. Reservering tekort 2015 vanuit jaarschijf 2014

Bij de begroting 2014 is 2,7 miljoen euro gereserveerd voor het opvangen van het verwachte tekort in 2015. Nu de jaarschijf 2015 geen tekort meer heeft, kan deze reservering komen te vervallen.

stadsmonitor
gemeente Groningen
2014

1908.
3995

inwoners
in
2014

P 3	-	Samenvatting
P 5	1	Bevolking
P 7	2	Werk en Inkomen
P 13	3	Economie en Bedrijvigheid
P 17	4	Jeugd en Onderwijs
P 20	5	Welzijn en Zorg
P 25	6	Sport en Cultuur
P 33	7	Verkeer
P 36	8	Wonen
P 39	9	Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte
P 41	11	Veiligheid
P 46	12	Duurzaamheid
P 46	-	Colofon

Samenvatting

De stadsmonitor 2014 geeft de cijfermatige trends en ontwikkelingen over het jaar 2013 weer in grafiek en getal. Als er geen cijfers over 2013 of van 1 januari 2014 beschikbaar zijn is het meest recente jaar genomen.

De monitor is opgedeeld in een aantal thema's. Per thema zijn een aantal grafieken waaronder vergelijkende grafieken opgenomen, vergelijkend met andere gemeenten in Nederland. Hierdoor worden de monitorgegevens meer in perspectief geplaatst.

Een aantal ontwikkelingen per thema:

Bevolking

- De bevolking is in 2013 weer gegroeid, Groningen groeit sneller dan het landelijke gemiddelde. De Stad blijft de 7e gemeente van Nederland qua bevolkingsomvang. Zie ook: [CBS bevolking](#).
- Het aantal studenten aan de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit is na een afname vorig jaar weer toegenomen. Het aantal niet Nederlandse stadgers neemt ook toe, voor een deel komt dit door de komst van buitenlandse studenten.

Werk en inkomen

- De werkgelegenheid in de gemeente Groningen is tussen april 2012 en april 2013 afgenomen met 3800 banen, een 2,8 procent. De gevolgen van de economische crisis heeft zich vertaald in een afname van de werkgelegenheid
- Ook het aantal niet werkende werkzoekenden is het afgelopen jaar toegenomen evenals het aantal bijstandsgerechtigden.
- Het gemiddeld inkomen van de stadgers behoort tot de laagste van Nederland. Vooral eenoudergezinnen hebben het moeilijk, van hen moet bijna 25 procent rondkomen van een inkomen tot 105% van het sociaal minimum.

Economie en bedrijvigheid

- In de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen en kantoren zit de laatste jaren de klad. In 2013 was de uitgifte van nieuwe bedrijventerrein 1,3 hectare. De laatste twee jaar is het wel meer dan in 2009, 2010 en 2011 maar nog veel minder dan de jaren er voor. Ook de opname van kantoren blijft achter bij vroegere jaren.
- Het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente stijgt nog steeds, in 2013 tot ruim boven de 400.000.

Jeugd en onderwijs

- Het aantal voortijdig schoolverlaters is tussen 2012 en 2013 gedaald naar 305. Hiermee is de ambitie van maximaal 280 voortijdig schoolverlaters bijna gehaald, inmiddels is deze ambitie bijgesteld tot maximaal 235 voortijdig schoolverlaters in 2016. Ook landelijk neemt het aantal af.
- Minder gunstig is dat het middelengebruik onder de jeugd toeneemt: de jeugd rookt meer en het aantal kinderen dat overmatig alcohol gebruikt neemt toe.

Welzijn en zorg

- De sociale samenhang van de stad is stabiel, er zijn wel verschillen tussen de wijken. Over de gehele stad gerekend is minimaal 86 procent van de mensen bereid buurtgenoten te helpen als ze ziek zijn of een handicap hebben.

Sport en cultuur

- Een toenemend aantal kinderen heeft overgewicht. Het bezoek aan de gemeentelijke zwembaden is fors afgenomen, dit komt doordat het schoolzwemmen is gestopt.
- Het cultuurbezoek in de stad is na een afname in 2012 niet verder afgenomen, zelfs iets toegenomen. Zowel de bioscopen, de theaters als de musea hadden in 2013 meer bezoekers dan in 2012.

Verkeer

- Het gebruik van de P+R voorzieningen aan de rand van de stad blijft onverminderd hoog. Dit terwijl het autoverkeer iets afneemt, vooral binnen de stad.

Wonen

- Het aantal gereed gekomen woningen schommelt de laatste jaren rond de 1.000. Een groot deel van deze woningen was de laatste drie jaar jongerenhuisvesting. Het aantal overige woningen is erg laag ten opzichte van een aantal jaren geleden. De slaagkans op het vinden van een huurwoning in de sociale sector is na een afname in 2013 weer toegenomen. Opvallend is dat ouderen verreweg de grootste kans hebben op korte termijn een woning te vinden.

Onderhoud en beheer openbare ruimte

- Uit de burgerschouw van de openbare ruimte blijkt dat ruim 90 procent van de stad voldoet aan de norm van 'schoon' en 'heel', dit is een positieve ontwikkeling. Een kleine 80 procent van de bevolking is tevreden over het schoonhouden van de openbare ruimte.

Veiligheid

- Het aandeel bewoners dat zich (soms) onveilig voelt in de eigen buurt is met 20 procent in Groningen lager dan gemiddeld in de Nederlandse grote en middelgrote steden. Het aantal woninginbraken is het laatste jaar iets toegenomen. Het aantal geweldsmisdrijven daalt en was in 2013 nog geen 5 per 1.000 inwoners. In het Centrum is dit aantal afgenomen.

Duurzaamheid

- In 2013 is 153 kilo afval per inwoner gescheiden ingezameld, dit gewicht na een toename sinds 2003 weer afgenomen.
- De Stadgers zijn gemiddeld steeds minder gas en elektriciteit gaan gebruiken en er komen steeds meer energiezuinige woningen.

Groei van de stad houdt aan

fig 1

Het aantal inwoners van de gemeente Groningen per 1 januari

De Stad is het afgelopen jaar wederom gegroeid. Er zijn 2.942 Stadjes bijgekomen, het totaal aantal inwoners is daarmee: 198.395 (stand 1 januari 2014). Daarmee is de stad de 7e gemeente van Nederland. De groei komt vooral door groei van het aantal studenten. Mogelijk blijven ook ex-studenten langer in de stad wonen omdat ze geen werk kunnen krijgen of kunnen nieuwe studenten gemakkelijker een kamer in de Stad krijgen.

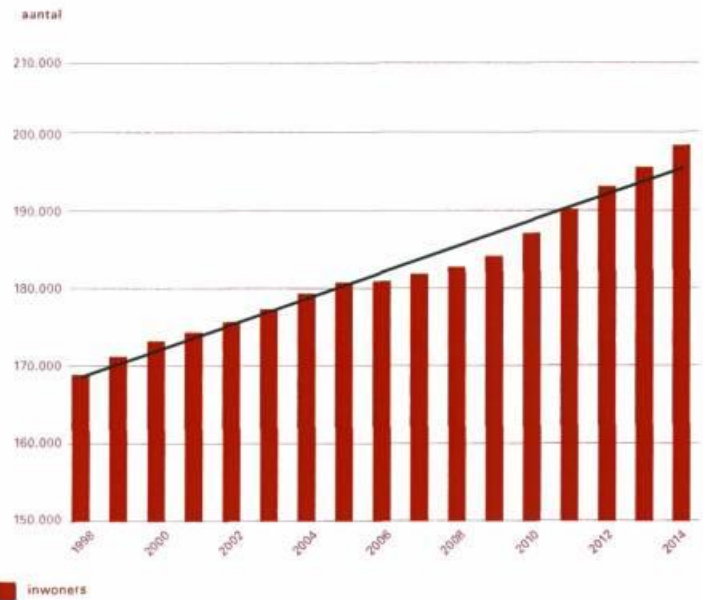

fig 2

Het aantal studenten RUG en Hanzehogeschool vergeleken met Nederland

Na een afname vorig jaar is het aantal studenten, zowel in Groningen als landelijk, toegenomen. Dit komt omdat er meer studenten zijn ingestroomd, dit mogelijk om een langstudeerboete te vermijden. Er studeren aan de Rijksuniversiteit 28.200 studenten, aan de Hanzehogeschool 27.450. De overige HBO instellingen met een vestiging in Groningen hebben ruim 1.000 studenten. Van deze studenten wonen ongeveer 35.000 in de gemeente, dit betekent dat bijna 1 op de 5 á 6 inwoners van de stad student is.

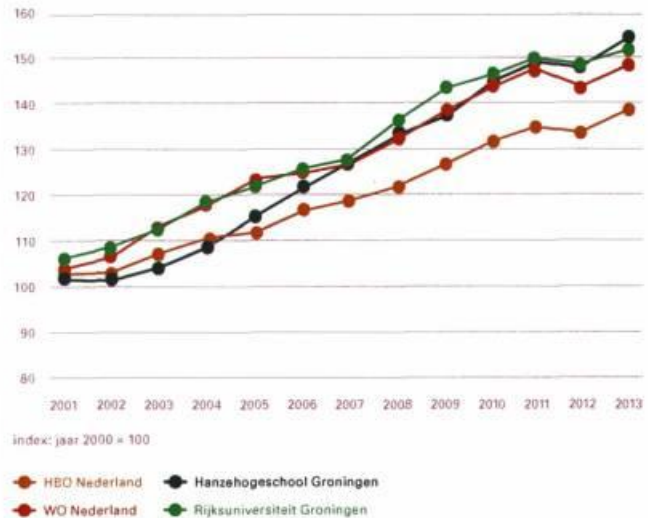
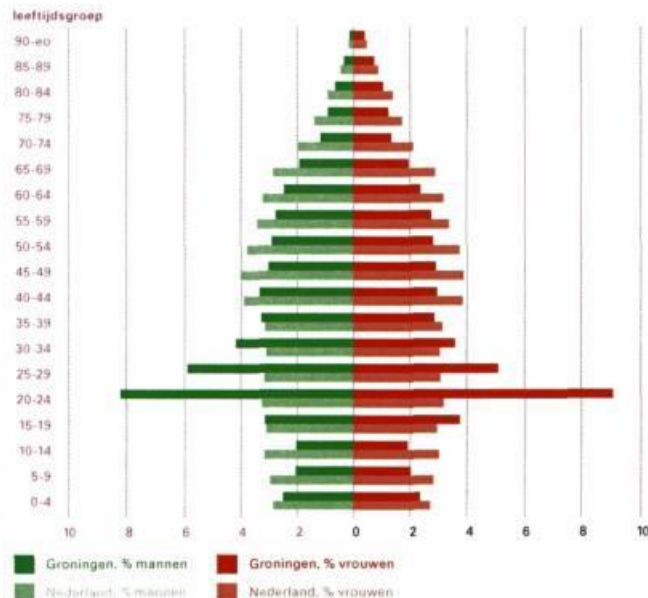
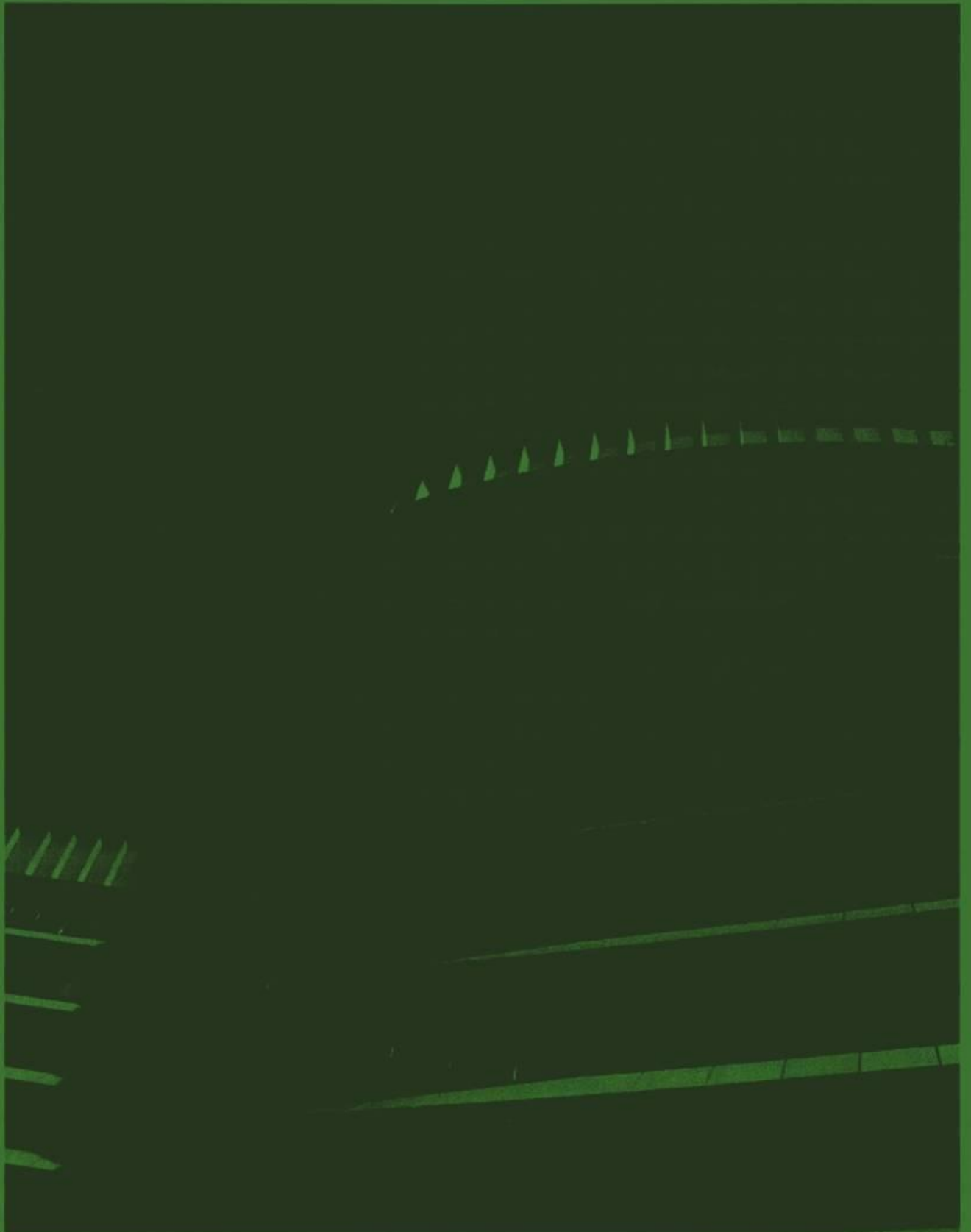

fig 3

Opbouw van de bevolking, Groningen vergeleken met Nederland

Groningen kent een opbouw van de bevolking die een Groningen als een echte studentenstad typeert met flinke uitschieters in de leeftijdscategorieën tussen de twintig en dertig jaar. Vooral veel in de leeftijdsgroep 20-24 en meer vrouwen dan mannen. In de groep daarboven, 25 tot en met 29 jaar, zitten meer mannen dan vrouwen, de vrouwen vertrekken na hun studie eerder dan de mannen. In de leeftijdsgroep 65-69 jaar is het begin van de babyboom te zien.

Aantal werkzoekenden stijgt weer

fig 4
NWW'ers Groningen en Nederland,
jeugdwerkloosheid Groningen (15 t/m 26 jaar)

Het aantal werkzoekenden is na een daling sterk gestegen de afgelopen twee jaar. Op 1 januari 2013 waren er 9.454 werkzoekenden, op 1 januari 2014 waren dat er 14.485. Sinds 2014 spreken we niet meer van Niet Werkende Werkzoekende maar van geregistreeerde werklozen. Deze mensen staan bij het UWV geregistreeerd als werkzoekende.

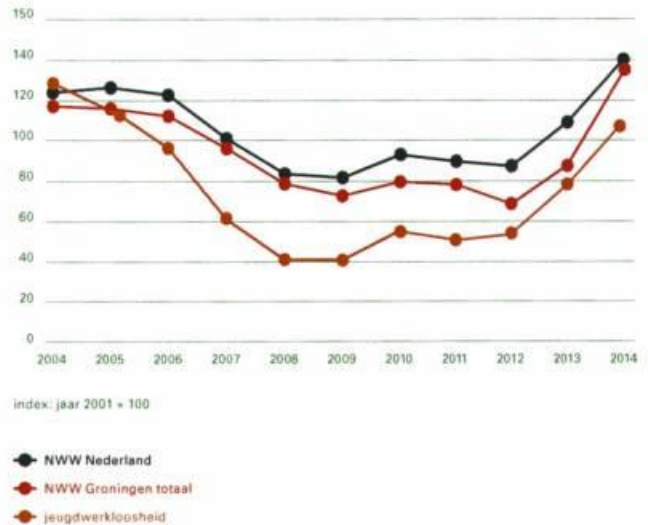
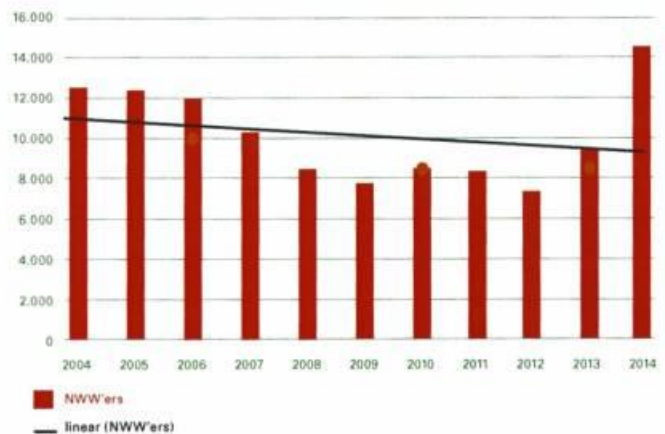

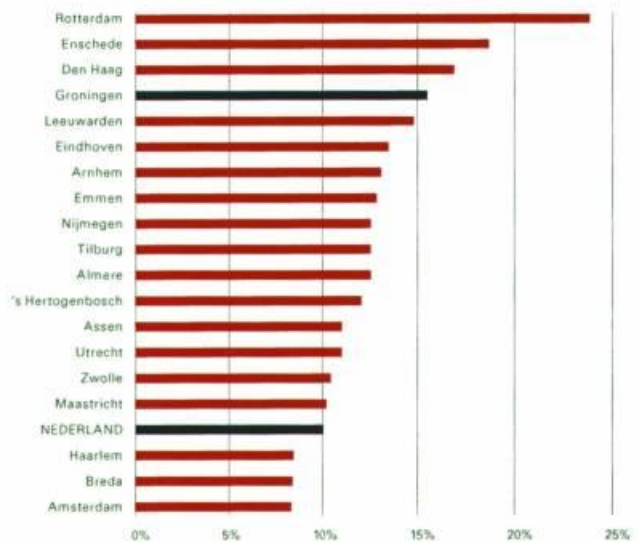
fig 5
Ontwikkeling van het aantal NWW'ers met de ambitie

Groningen behoort tot de steden met de hoogste werkloosheid

fig 6
Percentage NWW'ers, Groningen vergeleken met andere gemeenten

In het hele land is de werkloosheid toegenomen. Groningen behoort tot de steden met de hoogste werkloosheid. Van de grote en middelgrote steden hebben alleen Rotterdam, Enschede en Den Haag een hoger percentage NWW'ers. Haarlem, Breda en Amsterdam doen het beter dan het landelijk gemiddelde.

Bijstanduitkeringen: gestegen

fig 7
Het aantal bijstandsuitkeringen < 65 jaar per 1 januari, trendcijfers.

Ook het aantal bijstandsuitkeringen is gestegen. Al sinds 2009. Tussen 2013 en 2014 is de stijging 9 procent van 9.079 tot 9.894. Deze stijging is minder sterk dan die van de geregistreerde werkzoekenden. Mensen die vanuit een baan werkloos worden krijgen eerst een werkloosheidsuitkering voordat ze aanspraak kunnen maken op een bijstandsuitkering.

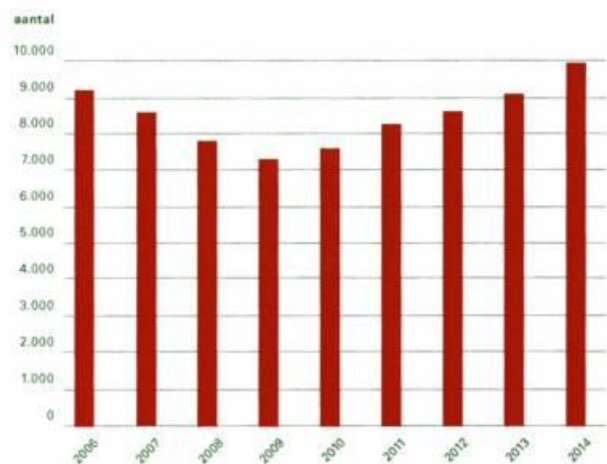
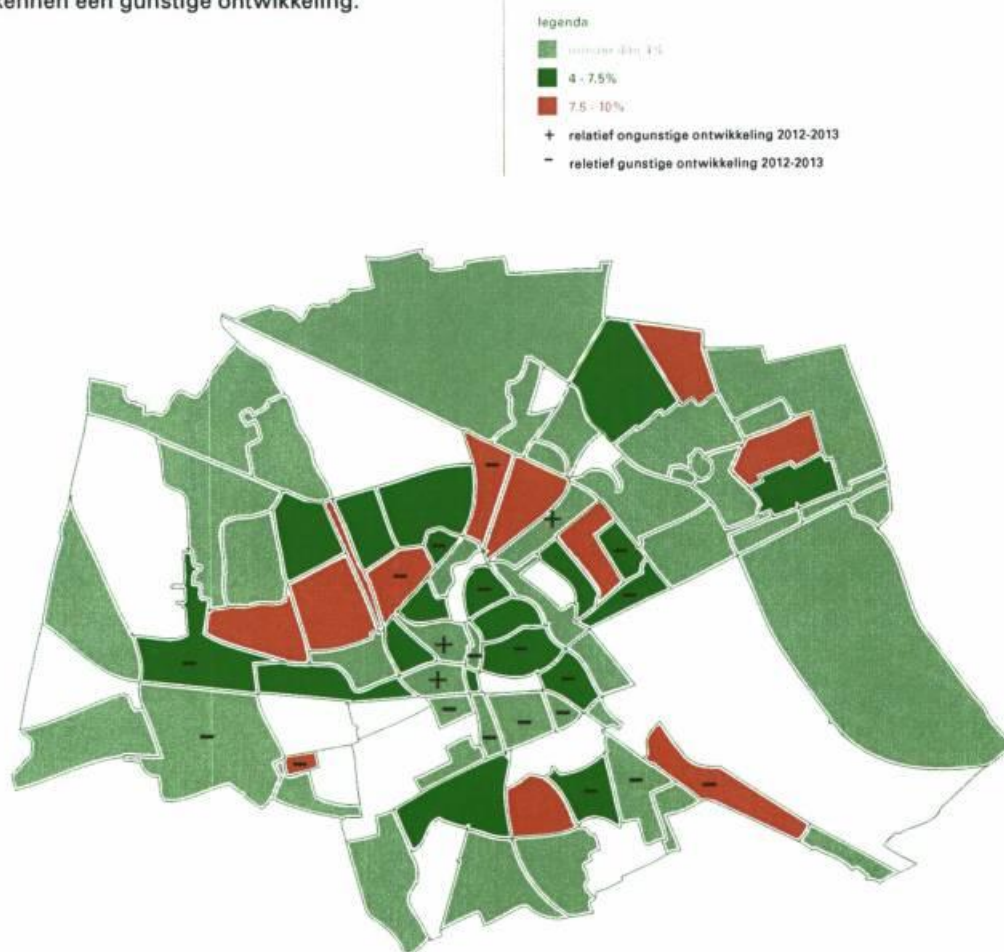

fig 8

Percentage bijstandsgerechtigden per buurt, 2014, gemeente totaal: 7%

Wanneer we naar het beeld over de Stad kijken dan scoren Vinkhuizen-Zuid, Paddepoel-Zuid, de Indische Buurt, Beijum-Oost, Lewenborg-Noord de Wijert woonwagencamp de Kring qua percentage werklozen ruim boven het stadsgemiddelde van 7 procent. De Hoogte en de Bloemenbuurt en scoren het hoogste met percentages hoger dan 17 procent.

De ontwikkeling ten opzichte van het stedelijk gemiddelde sinds 2013 is negatief in een aantal buurten verspreid door de stad (min in de kaart). De Zeeheldenbuurt, Schildersbuurt en Korrewegbuurt kennen een gunstige ontwikkeling.

Inkomen: wisselend beeld over de jaren

fig 9

Ontwikkeling van de inkomens van huishoudens in de stad vergeleken met Nederland, percentages.

In de figuur staat de inkomensverdeling naar de landelijke twintig procent-groepen. Groningen kent relatief minder hoge inkomens en meer lage inkomens dan het landelijke gemiddelde, maar de aandelen veranderen wel. Het aandeel in de laagste inkomensgroep is na een afname weer toegenomen. Het aandeel hogere inkomens is in Groningen 15,2 procent.

De inkomensgegevens ontvangen wij van de belastingdienst. Daar zit een vertraging in van drie jaar.

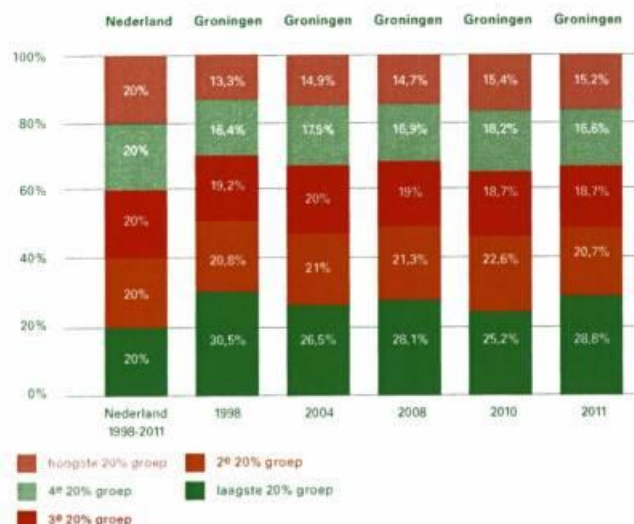
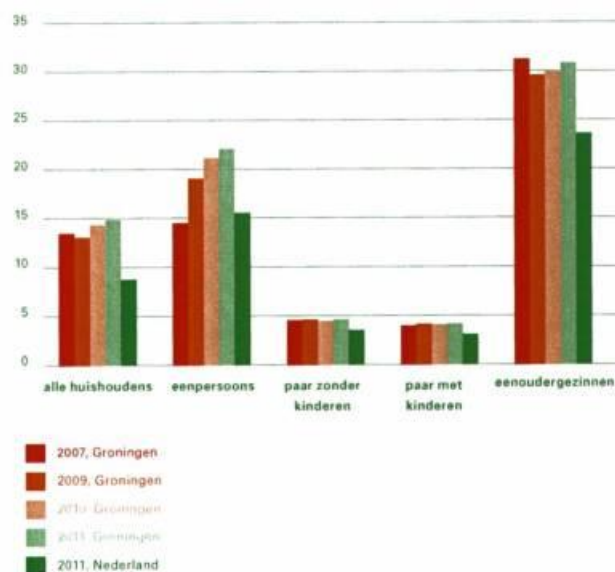

fig 10

Particuliere huishoudens met een inkomen tot 105 procent van het sociaal minimum

In de figuur staat het percentage huishoudens dat van een inkomen tot maximaal 105% van het sociaal minimum moet rondkomen per huishoudenstype. Opvallend is dat dit vooral bij de eenpersoons-huishoudens en de eenoudergezinnen hoge percentages zijn. We zien bij de eenoudergezinnen en de eenpersoonshuishoudens in de gemeente een stijging in 2011 ten opzichten van 2010. Dit is landelijk ook het geval. Het landelijk beeld is ongeveer gelijk aan dat van Groningen, alleen de percentages zijn lager.

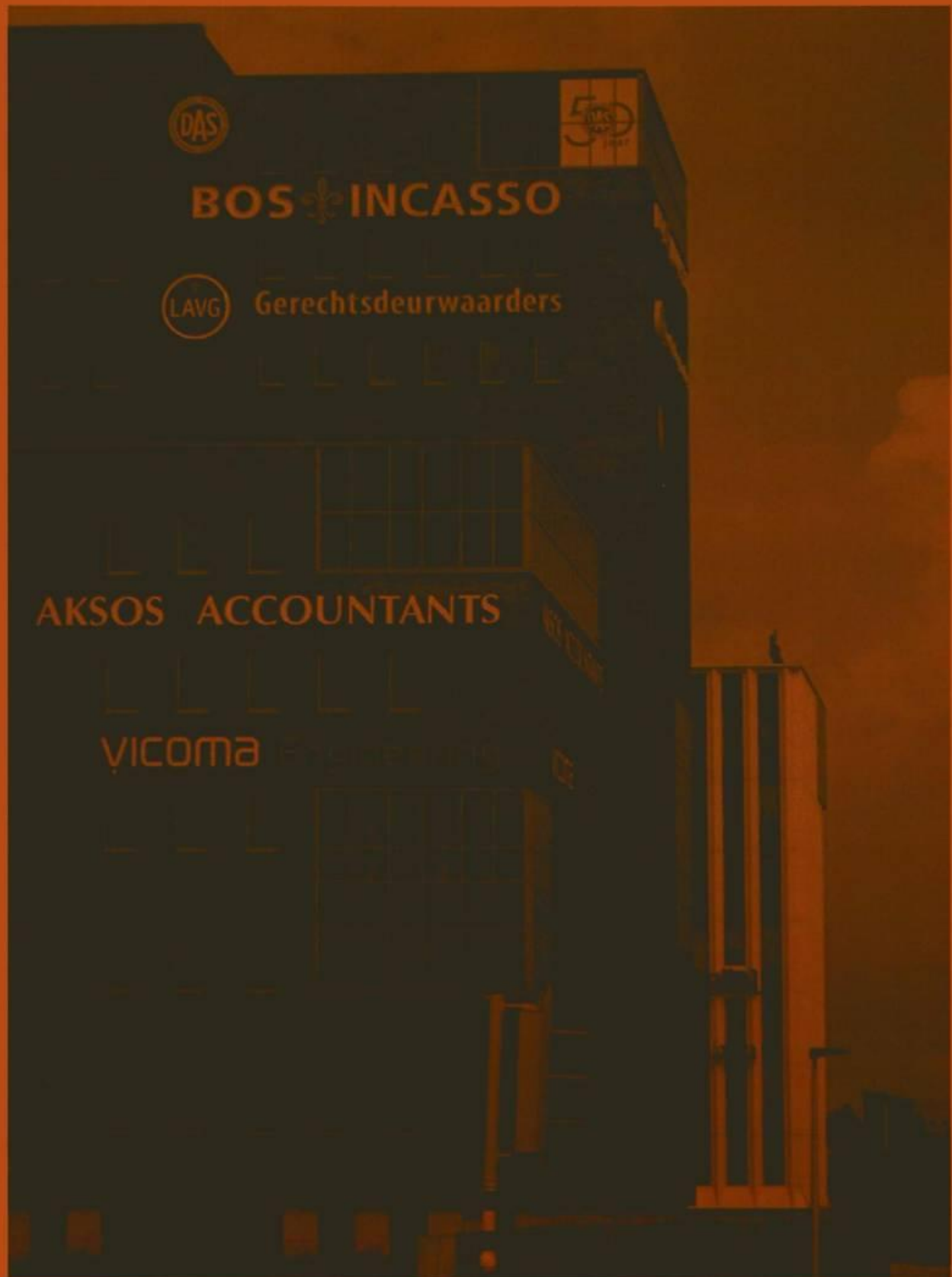
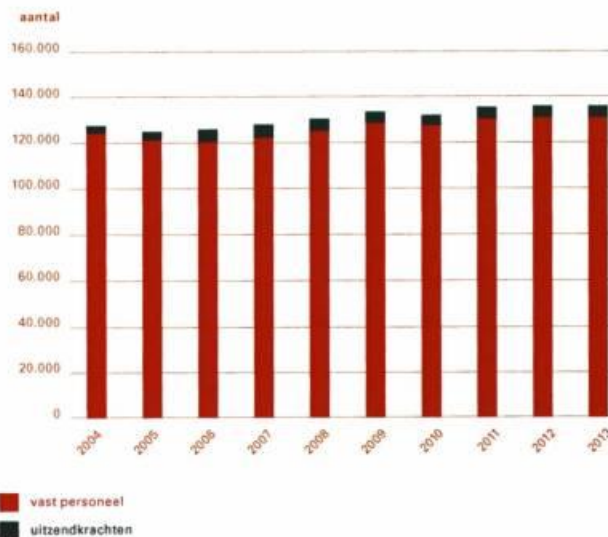

fig 11

Totale werkgelegenheid per 1 april

De werkgelegenheid in de gemeente Groningen is tussen april 2012 en april 2013 afgenomen van 135.445 naar 131.654 banen. Dit is een daling van 3800 banen, een 2,8 procent. De gevolgen van de economische crisis heeft zich vertaald in een afname van de werkgelegenheid. Voor het eerst sinds jaren is het aantal bedrijfsvestigingen afgenomen in de stad met 4,3%. In Groningen zijn ongeveer 1700 bedrijven opgehouden te bestaan. Daar tegenover zijn 1.030 nieuwe vestigingen gestart. De afname van de werkgelegenheid heeft plaatsgevonden in de meeste sectoren van de Groninger economie. De grootste afname was te zien in de bouw, de handel, horeca en de post. Het aantal banen in ziekenhuizen is toegenomen met 5%. Het aantal banen is zowel in voltijd en deeltijd afgenomen. Dit geldt ook voor het aantal uitzendbanen.

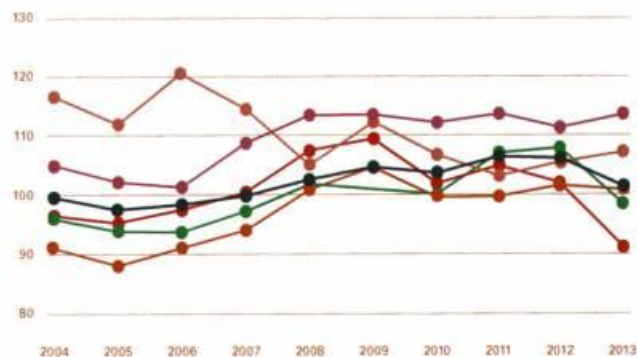
Topsectoren wisselend

fig 12

Werkgelegenheid bij de topsectoren van de gemeente Groningen

We zien bij topsectoren een afwisselend beeld. Een groeiende ontwikkeling is te zien in de ICT en in de Healthy Ageing. Binnen de ICT sector is er weer sprake van een toename van de werkgelegenheid, vooral in de callcenterbranche. De toename van de werkgelegenheid in de zorg zit vooral in ziekenhuizen. In eerdere jaren zagen we in deze sector een daling door een afname van de werkgelegenheid in de thuiszorg.

De energiesector laat een daling zien van 3% waarbij het gaat om een kleine 150 banen. Ook het aantal vestigingen is in deze sector vorig jaar afgenomen. De creatieve sector en leisure hebben duidelijk last van de crisis. De creatieve sector bestaat uit onder andere kunst, media en entertainment. Binnen deze sector zijn veel zzp-ers werkzaam. Vorig jaar is de werkgelegenheid met 6.5% afgenomen (-180 banen). Binnen leisure is het aantal arbeidplaatsen vooral in de horeca afgenomen met 7% (-419 banen).

index: jaar 2003 = 100

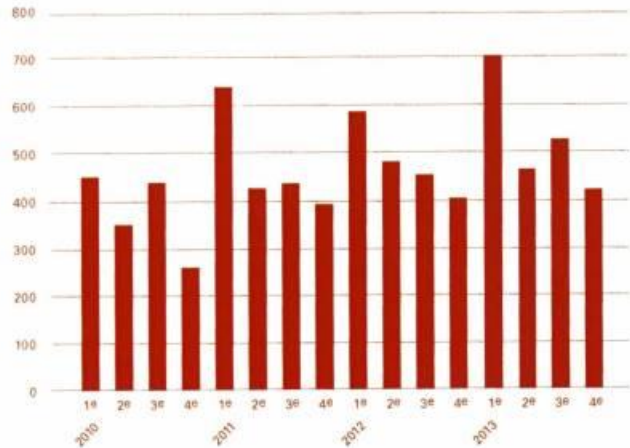
- totaal werkzame personen (131.654)
- Energie (4.782)
- ICT sector (9.276)
- Creatieve sector (5.632)
- Leisure (9.517)
- Healthy ageing (22.182)

fig 13

Het aantal startende ondernemers sinds 2009, per kwartaal

In 2013 hebben 2.096 startende ondernemers zich ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Dat is toename van 8.4% ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor veel mensen is het beginnen van een eigen bedrijf een alternatief voor loondienst of werkloosheid. Ter vergelijking: in 2013 zijn er in Nederland als geheel ongeveer 150.243 startende ondernemingen bij gekomen. De grote aantallen in het eerste kwartaal komt omdat veel bedrijven zich per 1 januari inschrijven. Tegenover de starters staat dat er ook bedrijven zijn die ophouden te bestaan. Er zijn veel starters die er na een jaar niet meer zijn.

NB: een inschrijving bij de Kamer van Koophandel betekent niet dat men daadwerkelijk gestart is met de activiteiten.

Attractieve Stad: veel bezoekers van buiten de regio

fig 14

Herkomst van de bezoekers aan de binnenstad

Het aantal bezoekers aan de Groninger binnenstad ligt in een gemiddelde week ruim 500.000. De bezoeken variëren van een eenmalig toeristisch bezoek tot dagelijks bezoek om te werken, naar de studie te gaan of te winkelen. Van de bezoekers komt 40 procent van buiten de gemeente. Het percentage bezoekers van binnen de gemeente is toegenomen.

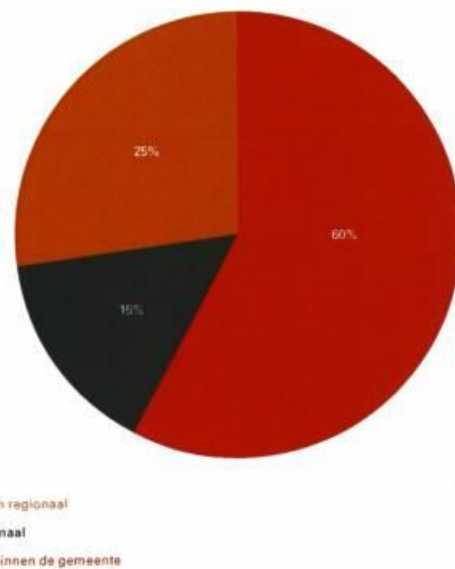
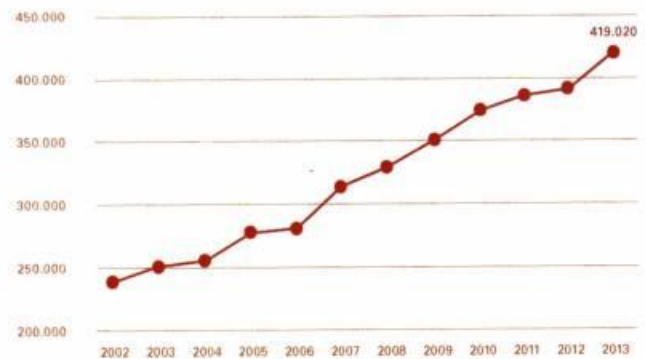

fig 15

het aantal geregistreerde toeristische overnachtingen in de stad

Het aantal toeristische overnachtingen is het laatste jaar sneller gestegen dan de jaren er voor. Dit dankzij een forse stijging bij de hotelovernachtingen. De hotels nemen met 386.600 ook verreweg het grootste aandeel van het totaal aantal overnachtingen voor hun rekening. De stijging die de voorgaande jaren bij de Bed and Breakfast te zien was is het laatste jaar gestabiliseerd. Ook het aantal overnachtingen op campings en in jachthavens is niet veel veranderd.

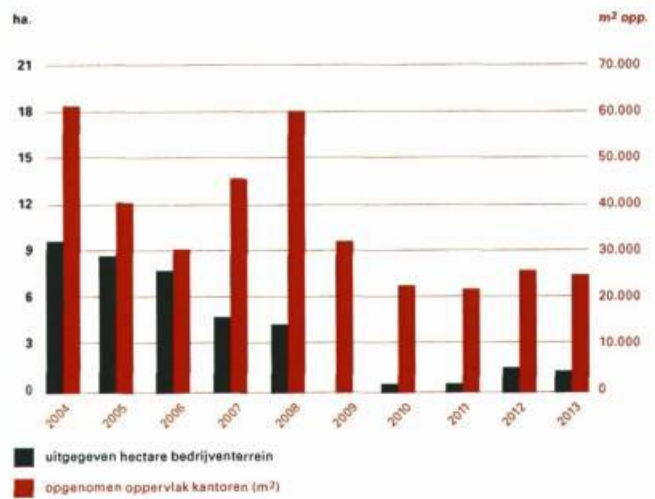

Uitgifte bedrijventerreinen in de stad

fig 16

Aantal nieuw uitgegeven bedrijventerreinen en opname van kantoren.

In de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen en kantoren zit de laatste jaren de klad. In 2013 was de uitgifte van nieuw bedrijventerrein 1,3 hectare. De laatste twee jaar is het wel meer dan in 2009, 2010 en 2011 maar nog veel minder dan langer geleden. Ook de opname van kantoren blijft achter bij vroegere jaren. In 2013 was de opname 24.200 m². De voorraad kantoren was in Groningen op 1 januari 2013: 1.168.800 m² waarvan 132.000 in aanbod. Het leegstandspercentage was daarmee ruim 11,3 procent. Minder dan een jaar eerder en ook minder dan het landelijke gemiddelde.

Het percentage vroegtijdige schoolverlaters gedaald

fig 17

Nieuwe voortijdig schoolverlaters, vo en mbo en percentage van het totaal aantal deelnemers

Het aantal nieuwe vroegtijdig schoolverlaters vertoont sinds 2005 een dalende trend en is nu drie procent. De afspraken met vroegtijdig schoolverlaters over een vervolgtraject zijn iets verhoogd naar 88%. Dit voorkomt drop-outs. Jongeren mét een startkwalificatie op zak vergroten hun kansen op de arbeidsmarkt. Scholen, de gemeente en het ministerie van OCW hebben in 2012 een nieuw convenant afgesloten waarin het streven is opgenomen dat het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in Groningen in 2016 hooguit 235 zal zijn. Voor schooljaar 2012-2013, staat de teller op 310. In Groningen is de situatie ongeveer gelijk aan die in de andere gemeenten tussen de 100.000 en 250.000 inwoners.

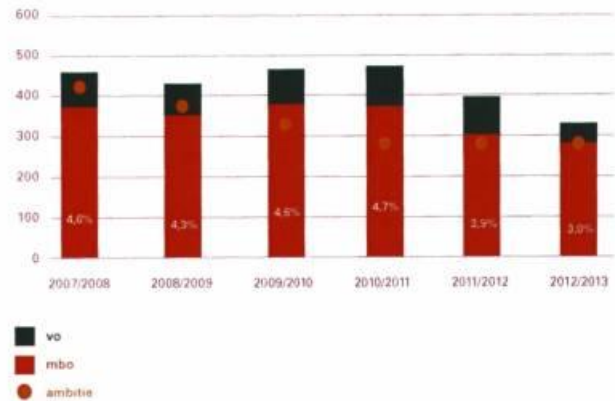
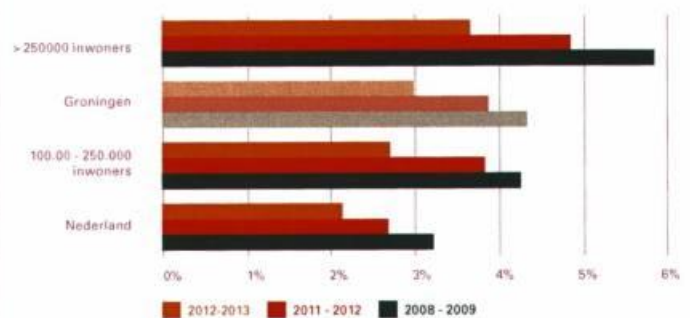

fig 18

Percentage vroegtijdig schoolverlaters, Groningen vergeleken

Middelengebruik door jongeren

fig 19

Roken onder leerlingen van het voortgezet onderwijs

De kans dat iemand gaat roken hangt samen met zowel omgeving als persoonsfactoren. De belangrijkste omgevingsfactor is het sociale netwerk. De mate waarin roken sociaal geaccepteerd is bij vrienden, op school en binnen het gezin bepaalt mede of een jongere gaat roken. Er roken op dit moment meer jongeren op het voortgezet onderwijs dan vier jaar geleden. Het landelijke gemiddelde is aanmerkelijk lager.

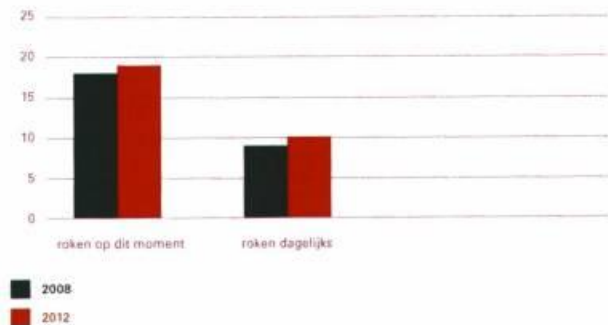
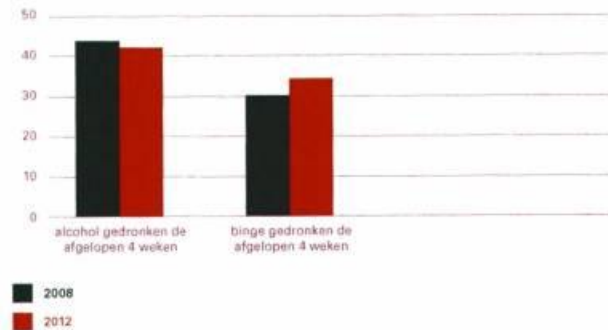

fig 20

Alcoholgebruik onder leerlingen van het voortgezet onderwijs

Evenals bij roken spelen omgevings- en persoonsfactoren een rol bij de vraag óf, hoe vaak en in welke mate men alcohol drinkt. De factoren zijn: de status van alcohol in de sociale omgeving, de betaalbaarheid en de verkrijgbaarheid van alcohol.

Het alcoholgebruik onder de jeugd (als totaal) is tussen 2008 en 2012 afgenomen. Binge drinken is wel toegenomen. Binge drinkers hebben de maand voor de enquête tijdens minimaal één gelegenheid vijf of meer alcoholische consumpties gedronken.

Sociale samenhang nagenoeg onveranderd

fig 21

Sociale samenhang per buurt

De sociale samenhang in een buurt is een samengestelde indicator: de buurtbewoners kennen elkaar, voelen zich thuis, er is saamhorigheid. Gemiddeld is de sociale samenhang in de Stad 6,0, een iets hogere score dan 2 jaar geleden (toen 5,9). Het centrum, de Korrewegwijk en Selwerd, Paddepoel en Vinkhuizen scoren onder gemiddeld. De nieuwe wijken in het Oosten, Zuiden en het Westen van de stad scoren hoog evenals Hoogkerk en Oosterhoogebrug. In de Tuinwijk zien we een grote stijging ten opzichte van 2 jaar geleden.

legenda

- hoger dan gemiddeld
- lager dan gemiddeld
- veel lager dan gemiddeld

Ontwikkeling 2010-2012

- + gunstig
- ongunstig

fig 22

Bereidheid buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Van alle stadgers is 92 procent bereid buurtgenoten te helpen als ze ziek zijn of een handicap hebben. Ten opzichte van twee jaar geleden is deze bereidheid iets gestegen. In de wijken Oosterpark, de Hoogte, Selwerd, Paddepoel en de Wijert ligt dit percentage lager, maar nog altijd op minimaal 86 procent. In Hoogkerk en Nieuw oost (Ulgersmaborg, Ruischerwaard, de Hunze en Drielanden) ligt het percentage boven de 95 procent.

legenda

- meer dan gemiddeld
- iets minder dan gemiddeld

Ontwikkeling 2010-2012

- + gunstig
- ongunstig

fig 23

Volwassenen die in het voorgaande jaar mantelzorg hebben gegeven en volwassenen die vrijwilligerswerk doen (%)

Het aandeel van de Stadjes die de afgelopen jaren (tot 2012) mantelzorg heeft verleend is gestegen ten opzichte van 2006. De definitie is: in de afgelopen 12 maand mantelzorg gegeven (ongeacht hoe lang en hoe veel). Verder zien we een verschuiving naar de leeftijdscategorie 65 plus. Van alle stadjes is 27 procent vrijwilliger, dit is meer dan in 2006, toen 25 procent.

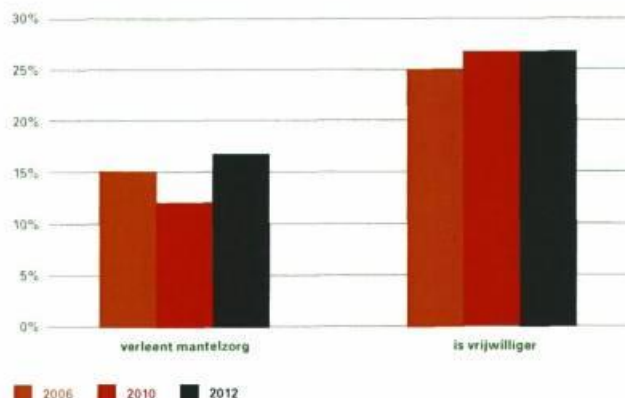
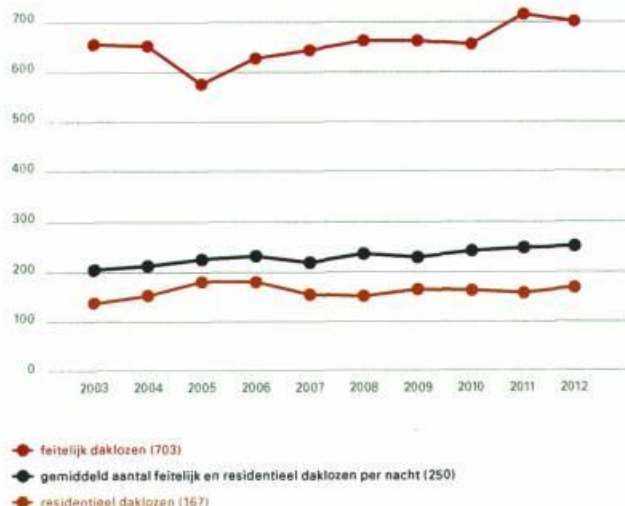

fig 24

Daklozen in Groningen

Het aantal daklozen dat gebruik maakt van opvangvoorzieningen vertoonde al een aantal jaren een stijgende lijn. Tussen 2003 en 2012 is het aantal met 78 opgelopen tot 870. Daklozen kunnen verdeeld worden in feitelijk daklozen en residentieel daklozen. Feitelijk daklozen hebben geen woonruimte en zijn voor overnachting aangewezen op de instellingen dit is verreweg de grootste groep Residentieel daklozen staan als bewoner ingeschreven bij instellingen van maatschappelijke opvang. Per nacht slapen in 2012 gemiddeld 250 feitelijk en residentieel daklozen in een instelling.

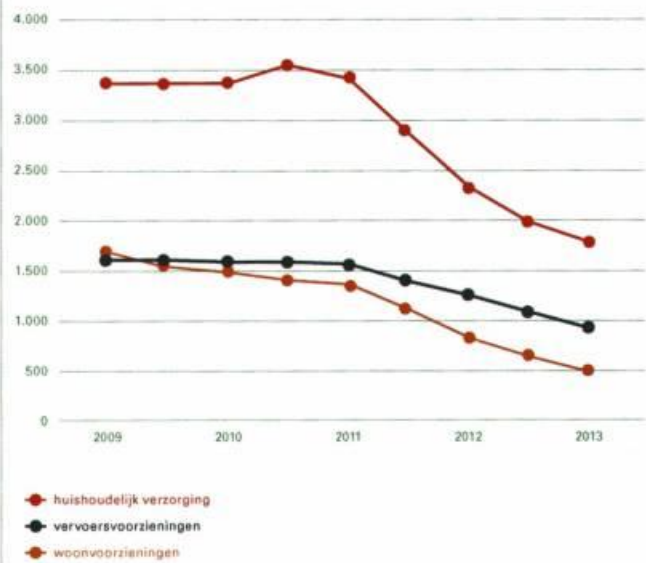

Verstrekkingen krachtens de WMO afgenomen

De WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) biedt mensen onder meer de mogelijkheid tot gebruik van woon- en vervoersvoorzieningen. Huishoudelijke verzorging valt ook onder de WMO.

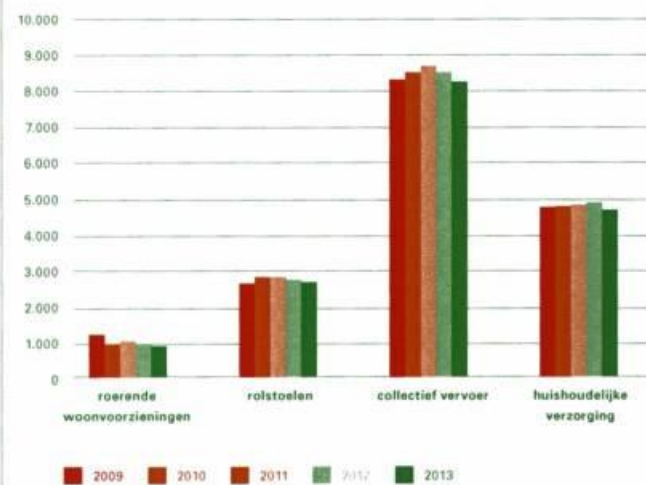
In de stad maakten eind 2013 bijna 12.000 mensen gebruik van een of meer voorzieningen krachtens de WMO. Het aantal uitstaande voorzieningen is 22.400. Het aantal verstrekkingen is de afgelopen twee jaar afgenomen.

Figuur: Verstrekkingen van voorzieningen krachtens Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Figuur: Uitstaande voorzieningen toegekend krachtens de Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Eind 2013 was het aantal cliënten met een indicatie voor huishoudelijke verzorging 4.600. Het aantal roerende woonvoorzieningen (losse voorzieningen zoals een tillift) was 900. Het aantal vervoersvoorzieningen was 10.900 waarvan 2.700 rolstoelen en 8.200 voorzieningen voor collectief vervoer. De aantallen uitstaande voorzieningen zijn in alle groepen afgenomen.

Niet Nederlanders

fig 25

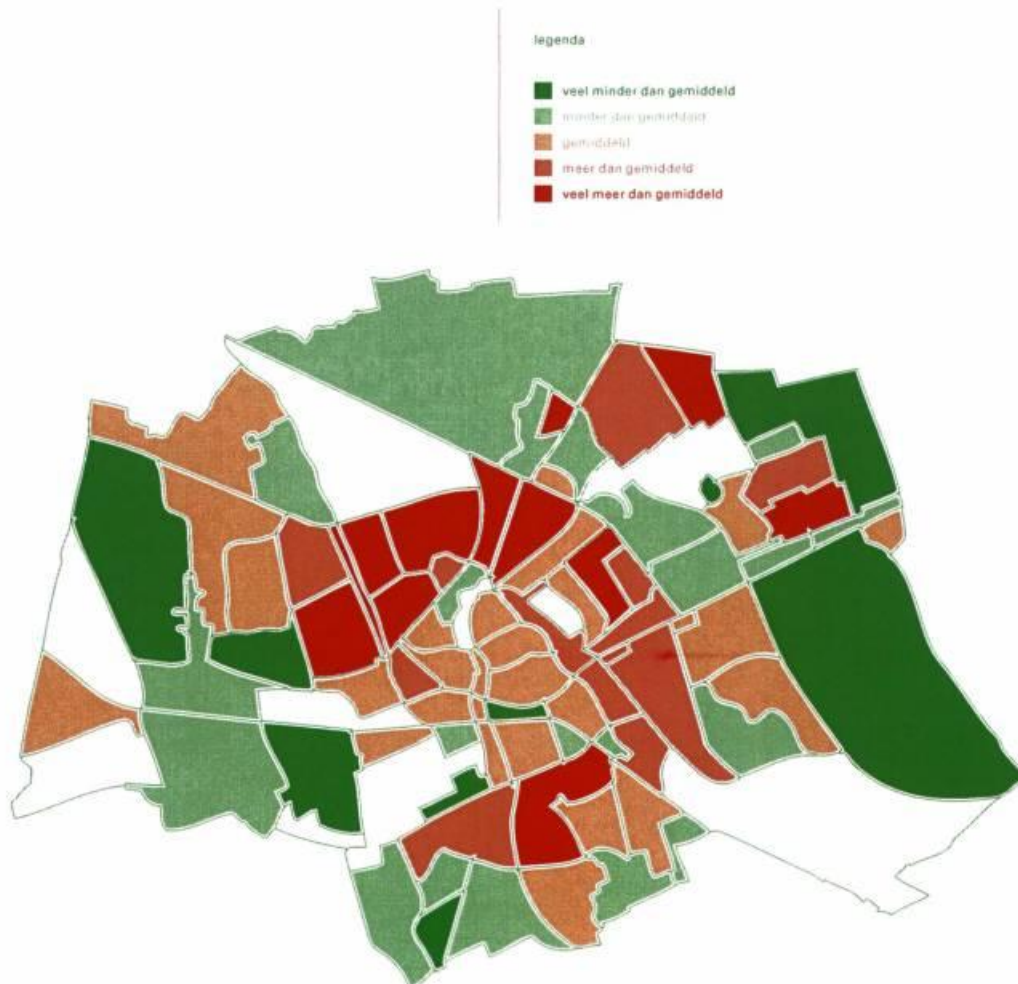
Percentage personen met een niet Westerse achtergrond in de wijken, 2014, peildatum 1 januari, Groningen gemiddeld: 10,8%.

In de gemeente is 22,2 procent van de bevolking niet Nederlands In 2010 was dat nog 20,1 procent. Een kleine helft daarvan is niet Westers. In de figuur staat het percentage personen met een niet Westerse achtergrond per buurt. (Van 9,9 procent in 2010 naar 10,8 procent in 2014 in de stad als geheel) Deze groep woont vooral in het noordwestelijke en noordoostelijk deel van de stad. De grootste groei zien we de afgelopen jaren in Selwerd. In Selwerd zijn dit vooral Chinese studenten. De laagste percentages Niet-Westerse inwoners zien we in de nieuwbouwwijken ten Zuiden, Oosten en Westen van de stad.

De grootste groepen personen met een niet Westerse achtergrond zijn de Antillianen, Surinamers, de Chinezen (vooral studenten), de Turken en de Marokkanen. Groningen heeft relatief veel Antillianen. De snelst groeiende groep is Chinese groep.

De grootste groepen niet Nederlanders zijn de Duitsers en de mensen uit Nederlands nieuw Guinea en Nederlands Indië dit zijn Westerse groepen.

In vergelijking met andere grote en middelgrote steden in Nederland zijn er in Groningen niet veel niet Nederlanders. In de grote steden in de Randstad heeft meer dan 30 procent van de mensen een niet westerse achtergrond. In de steden in het oosten en zuiden van het land is dat gemiddelde 14 procent.

Veel bijstandsuitkeringen onder niet westerse allochtonen.

fig 26

Bijstandsuitkeringen van Nederlandse en niet-Nederlandse inwoners, percentages ten opzichte van de bevolking van 19 tot en met 64 jaar.

Het totaal aantal Niet Werkende Werkzoekenden is het laatste jaar gestegen. In de periode tot 2012 daalde het percentage niet Westerse NWW'ers sneller dan het totaal. We zien het laatste jaar de werkloosheid als totaal omhoog gaan. Dit geldt echter niet voor alle niet Westerse groepen. De Surinamers en de Marokkanen kennen een grotere groei dan het gemiddelde. De Antillianen en de groep 'overig niet Westers' laten (tegen de totale ontwikkeling in) een daling van de werkloosheid zien.

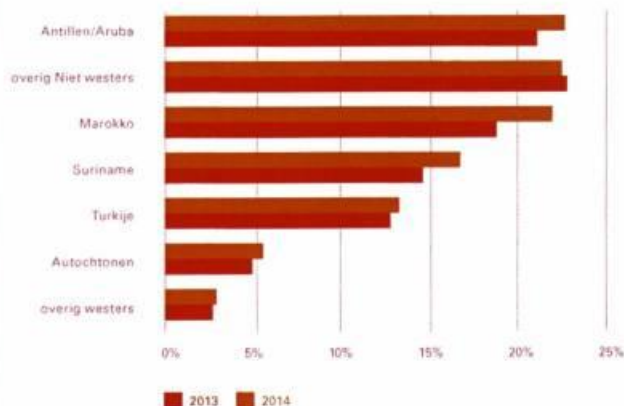

Foto sport en bewegen

Sporten van de stadjers

fig 27

Bezoekers gemeentelijke zwembaden en de ijsbaan

Het aantal bezoekers van de gemeentelijke zwembaden vertoonde tot 2013 al een dalende trend maar is in 2013 fors afgenomen. Dit laatste heeft twee oorzaken. In 2013 is het schoolzwemmen afgeschaft, dit scheelt gemiddeld 40.000-50.000 bezoekers per zwembad. Daarnaast is sportcentrum Kardinge gerenoveerd waardoor er in de periode juli tot en met september geen bezoek is geweest. Het aantal bezoekers van de Papiermolen is sterk afhankelijk van het weer.

Het aantal bezoekers van de ijsbaan blijft schommelen rond de 100.000.

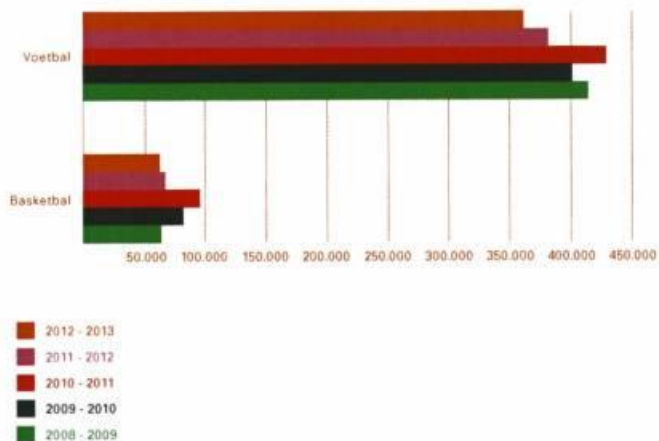
Topsport: FC Groningen trekt de meeste bezoekers

fig 28

Bezoek van voetbal, FC Groningen, en basketbal, Gasterra flames per seizoen

In figuur staat het bezoek van de twee meest bezochte topsporten in de stad. FC Groningen en Gasterra Flames. FC Groningen heeft de meeste bezoekers. Met meer dan 3.000 bezoekers bij de thuiswedstrijden is het basketbal in Groningen de best bezochte indoorsport in Nederland.

Naast voetbal en basketbal wordt er nog topsport bedreven in het volleybal (Lycurgus), Korfbal (Nic) en IJshockey (Gijs Bears). Het aantal bezoekers per seizoen varieert bij deze sporten tussen de 5.000 en 15.000.

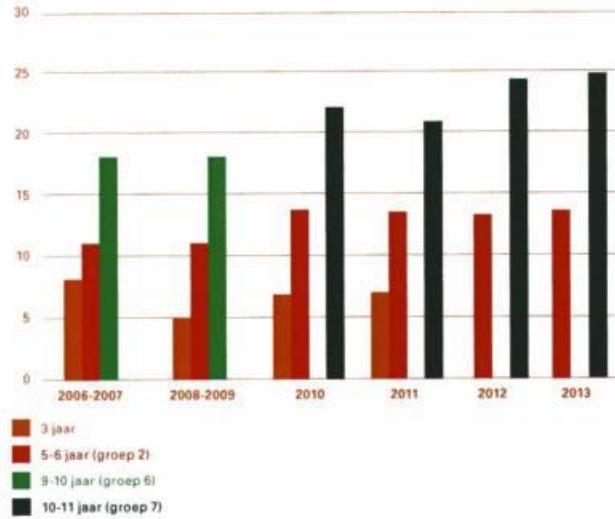
Veel jongeren met overgewicht

fig 29

Overgewicht van kinderen.

Van de 5 en 6 jarigen is ruim 13 procent te zwaar. Van de 10 en 11 jarigen is dat aandeel al bijna een kwart (24,3 procent) Het zijn objectief gemeten gegevens, de kinderen worden jaarlijks door medewerkers van de GGD gewogen.

Overgewicht wordt bepaald door de BMI. Bij volwassenen wordt het gewicht gedeeld door de lengte in het kwadraat. Is deze BMI groter dan of gelijk aan 25 dan is er sprake van overgewicht. Het percentage volwassenen met overgewicht was in 2010 35 procent. Bij jongeren zijn de waarden waarboven sprake is van overgewicht bepaald door geslacht en leeftijd.

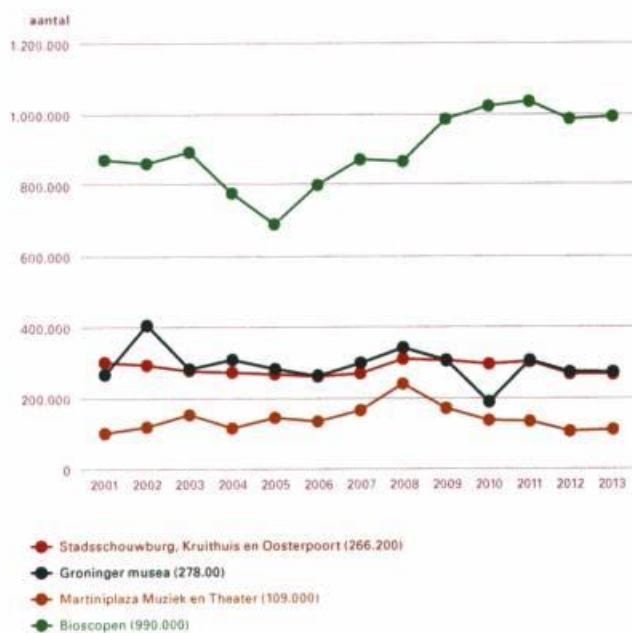

Daling cultuurbezoek in 2012

fig 30

bezoekersaantallen cultuur per seizoen

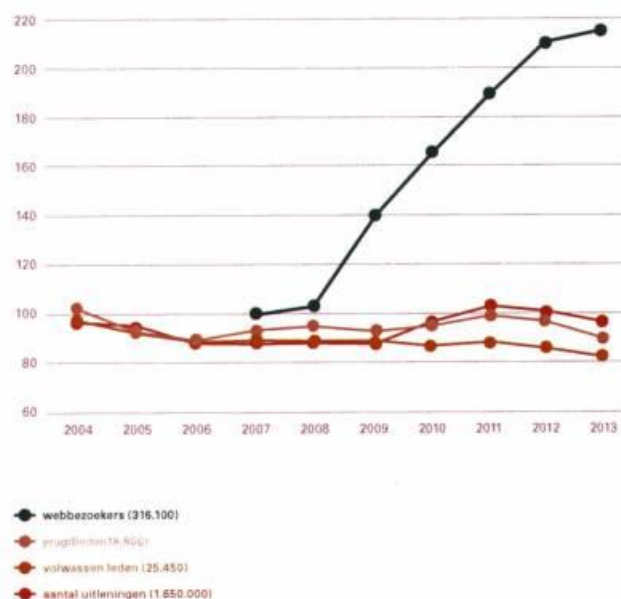
Het cultuurbezoek in de stad is na een afname in 2012 niet verder afgenomen, zelfs iets toegenomen. Zowel de bioscopen, de theaters als de musea hadden in 2013 meer bezoekers dan in 2012. De bioscopen trokken in 2013 990.000 bezoekers. Dit maakt Groningen de zesde bioscoopstad van Nederland. Landelijk is het aantal bezoekers de laatste twee jaar constant gebleven. Het aantal bezoekers van de musea was 278.000 waarvan 197.500 bezoekers het Groninger museum bezochten.

Meer jeugdlezers minder volwassenlezers

Figuur: Leden en uitleningen bij de openbare bibliotheken

Het aantal leden en uitleningen in de bibliotheken vertoont een dalende trend, dit geldt vooral voor de volwassen leden. Het aantal webbezoeker is sinds 2010 toegenomen. De collectie van de bibliotheken bedraagt 271.000 banden.

Fietsers: meer in de stad, minder van buiten de stad.

fig 31

Ontwikkeling van het fietsverkeer, binnen en agglomeratiecordon

Het aantal fietsers dat zich binnen de stad verplaatst (binnen cordon) fluctueert sterk per jaar (omdat het om een momentopname gaat) en vertoont een stijgende tendens. Van buiten de stad (agglomeratiecordon) is in 2012 minder gefietst dan de jaren er voor. Waarschijnlijk is dit vooral een gevolg van slecht weer in combinatie met een vrij beperkt aantal fietsers. Slecht weer heeft al snel tot gevolg dat menig fietser voor alternatief vervoer kiest. En op vrij lage aantallen fietsers, is de daling dus groot.

In het autoverkeer zien we een heel andere ontwikkeling. Hier neemt het aantal verplaatsingen binnen de stad juist af. Vooral de economische crisis heeft tot gevolg gehad dat het autoverkeer na 2008 weinig is toegenomen op het agglomeratie cordon en op de ringwegen.

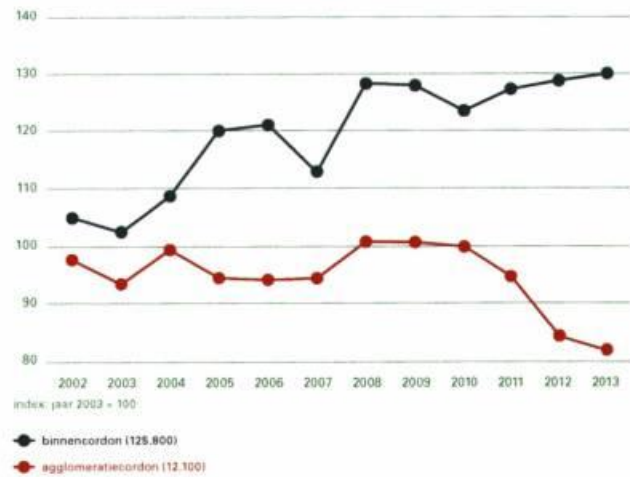
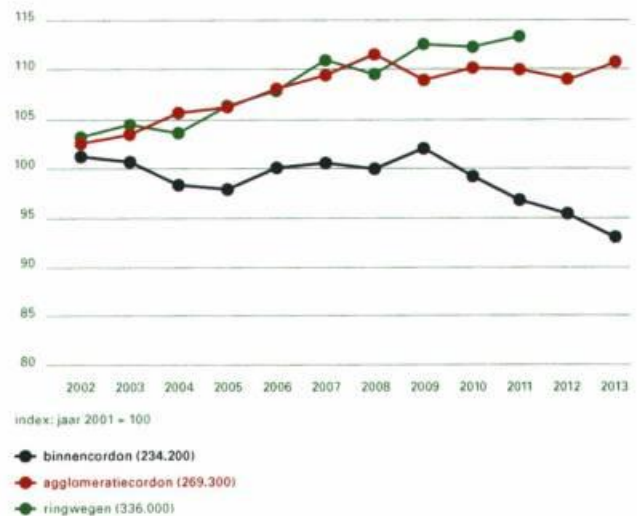

fig 32

Ontwikkeling van het autoverkeer op het binnen- en agglomeratie cordon

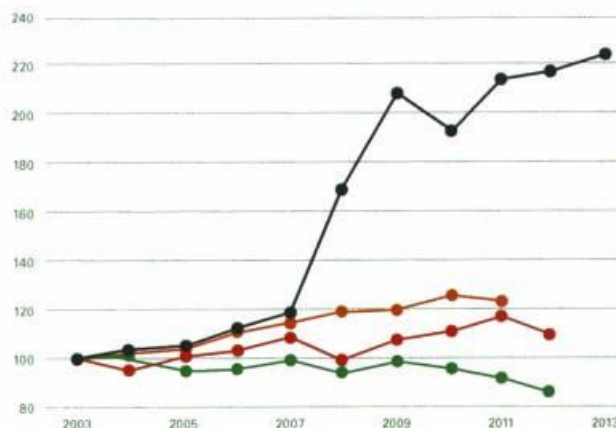
Citybus grootste stijger

fig 33

Ontwikkeling van het aantal vervoerde passagiers per openbaar vervoer.

Het gebruik van de P+R locaties rond Groningen is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Vooral in de periode 2006 tot 2009 is het aantal reizigers sterk toegenomen. Dit komt vooral door de opening van P+R Haren, P+R Europapark en P+R Hoogkerk. In 2010 is het aantal iets afgenomen. Het aantal vervoerde passagiers per citybus is per jaar 2 miljoen passagiers. Wat neer komt op gemiddeld 5.500 per dag.

Op een gemiddelde werkdag maken ongeveer 38.000 mensen gebruik van de trein om de stad te bereiken en ruim 32.000 de streekbus. Tien jaar geleden werd minder van de trein en meer van de bus gebruik gemaakt. Binnen de stad worden ongeveer 48.700 passagiers met stadsbussen vervoerd.

index jaar 2003 = 100

- citybus
- stadsbus
- streekbus
- in en uitstappers treinstations

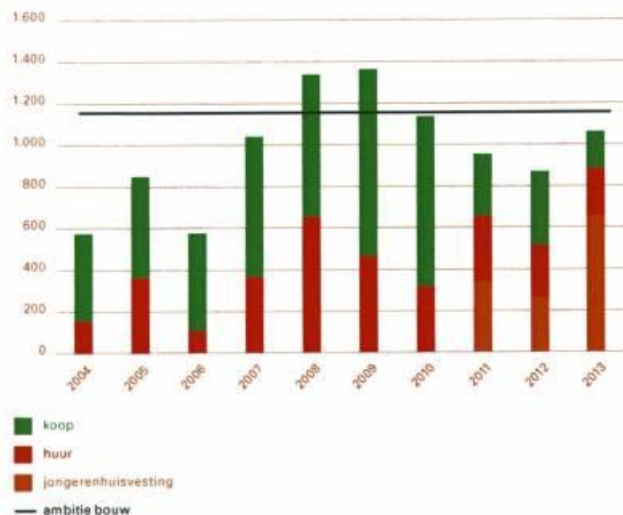
Nieuwbouw onder de beoogde ambitie

fig 34

Bouw en onttrekking van woningen

Het aantal gereed gekomen woningen schommelt de laatste jaren rond de 1.000. Een groot deel van deze woningen was de laatste drie jaar jongerenhuisvesting. Het aantal overige woningen is lager ten opzichte van een aantal jaren geleden.

In 2013 zijn er 1.060 woningen bijgekomen. Waarvan 876 huur en 184 koop woningen. Het aantal gereedgekomen koopwoningen is in jaren niet zo laag geweest. De jaren voor 2010 zijn topjaren geweest in de productie van het aantal woningen. De afgelopen jaren zijn we onder het streefcijfer van 1.150 terecht gekomen. De verwachting is dat in 2014 weinig woningen gereed zullen komen. De laatste jaren zijn weinig woningen gesloopt

Groei woonruimten: groei wooneenheden vlakkt wat af

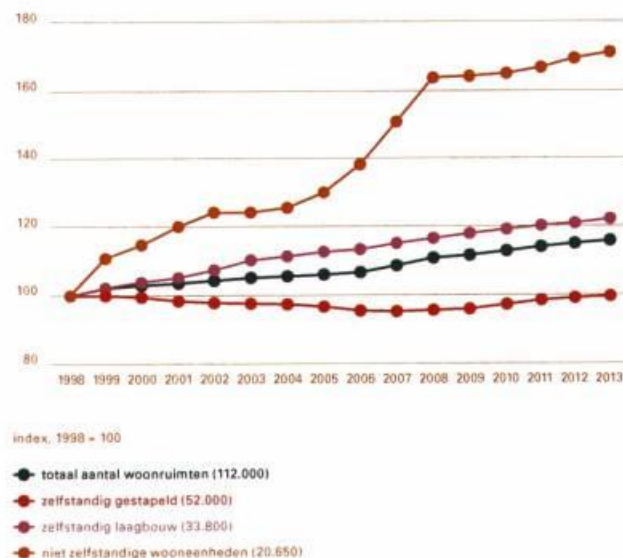
fig 35

Ontwikkeling van het aantal woonruimten naar soort

In de figuur is het jaar 2014 niet opgenomen omdat er door een andere wijze van tellen een trendbreuk is ontstaan. Hierdoor is het aantal van 2014 niet te vergelijken met dat van voorgaande jaren. Dit geldt vooral voor de wooneenheden.

Topt 2013 is vooral het aantal niet zelfstandige wooneenheden gegroeid. Het gaat hierbij om woningen die worden omgezet in studentenpanden en om overige jongerenhuisvesting. Vanaf 2008 is deze groei iets afgevlakt. Dit terwijl het aantal studenten wel is toegenomen. In 2011 zijn op het voormalige Bodenterrein 350 zelfstandige wooneenheden voor jongeren gereedgekomen. Het totaal aantal is inclusief bijzondere woongebouwen, woonwagens en woonschepen.

De 'gestapelde' woningen (woningen als flats en boven-beneden) zijn in aantal achteruit gegaan. Dit komt voornamelijk door de wijkvernieuwing, waar woningen zijn gesloopt en vervangen door laagbouw of zijn omgezet in grondgebonden woningen.

Slaagkans neemt toe

fig 36

Slaagkans op het vinden van een huurwoning van actief woningzoekenden

De slaagkans op het vinden van een huurwoning in de sociale sector is na een afname in 2013 weer toegenomen. In 2012 was de slaagkans afgenomen tot 30 procent, in 2013 was die 36 procent. Afname in 2013 was er bij de huishoudens met meer dan 2 personen, de grootste toename bij de jongerenhuishoudens. Er zijn de afgelopen jaren veel woningen voor jongerenhuisvesting bijgekomen. De slaagkans van ouderen is onveranderd hoger dan die van de andere bevolkingsgroepen.

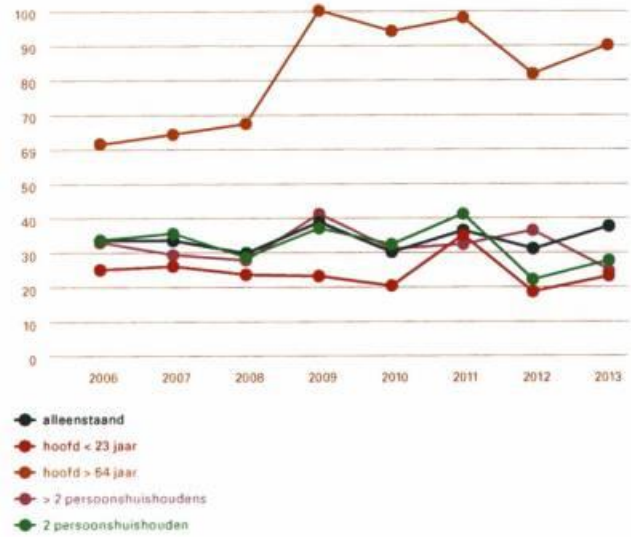
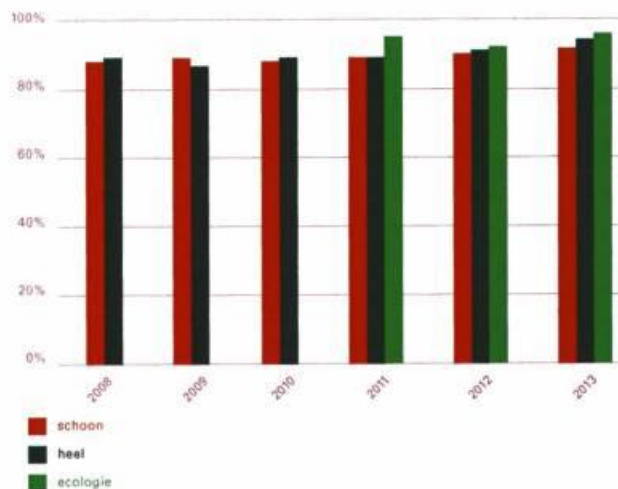

fig 37
Schoon en heel: het percentage waarnemingen dat voldoet aan de BORG norm

Schoon en heel: verbetering

fig 38
Schoonhouden van de stad: het percentage burgers dat tevreden is volgens de Leefbaarheid en Veiligheid enquête.

Uit de burgerschouw die er in 2013 is geweest blijkt dat het percentage waarnemingen dat voldoet aan de norm licht is gestegen. Bij deze burgerschouw bekijken burgers of de wijken aan een vooraf gedefinieerde norm voldoen. Met een score van 92 procent is dat stadsbreed het geval. Heel (93%) nog iets meer dan schoon (91%). De ecologie staat er goed voor, 95 procent voldoet aan de norm. Als we de resultaten van de schouw vergelijken met de resultaten van de Leefbaarheidsenquête dan blijkt dat 75 procent van de stad, tevreden is over het schoonhouden van de stad.

Er zijn wel verschillen tussen de wijken. Zo zijn de inwoners in het Lewenborg en de Wijert minder tevreden over het schoonhouden van de wijk en mensen in de nieuwe wijken in het Westen van de stad juist meer tevreden.

Ook bij de BORG beoordeling zijn er verschillen, in het Centrum zijn de schouwresultaten minder dan gemiddeld, vooral op het onderdeel schoon. Het zuiden en vooral het westen van de stad scoren beter dan gemiddeld.

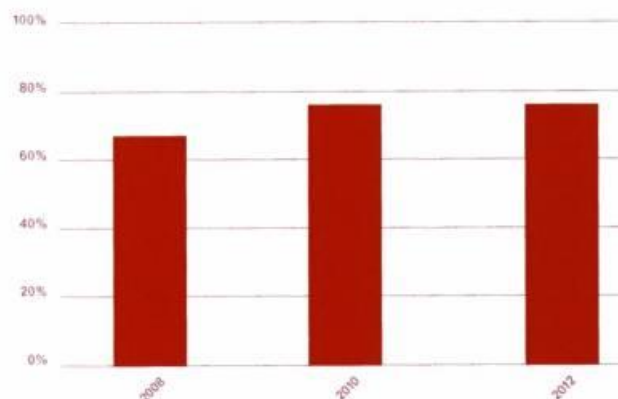

Foto veiligheid

fig 39

Onveiligheidsgevoel in de eigen buurt.

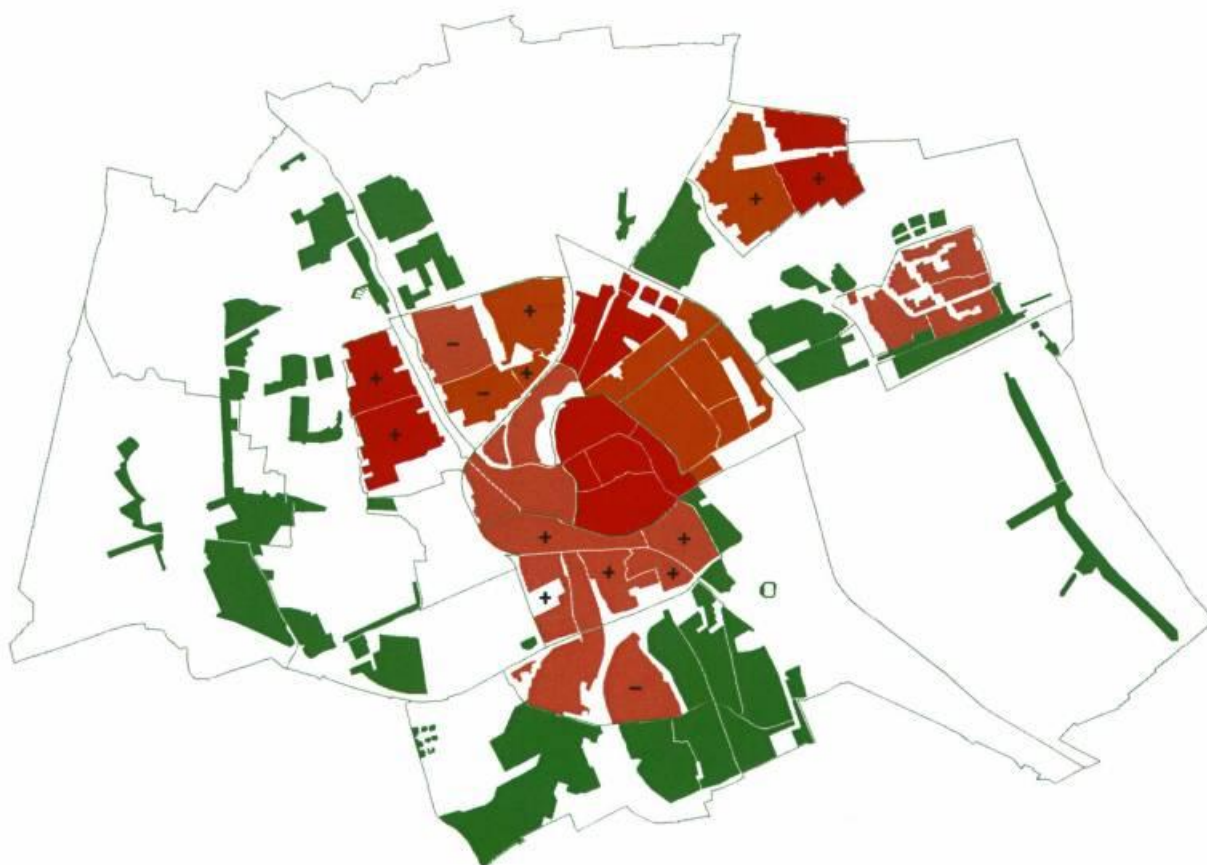
Van de gehele bevolking voelt zich 20 procent wel eens onveilig in de eigen buurt, iets meer dan in 2008 en 2010. Het meest onveilig voelen de inwoners van het Centrum (33 procent), De Indische Buurt, de Hoogte en Beijum oost (30-31 procent) zich. Veilig voelen bijna alle inwoners van de nieuwste wijken in het oosten, zuiden en westen van de stad zich. In de oude wijken ten zuiden van het centrum, in Beijum en in Vinkhuizen heeft het gevoel van onveiligheid zich ongunstig ontwikkeld en is meer dan gemiddeld toegenomen. In een paar wijken is het gevoel voor onveiligheid afgenomen. Dat zijn: Paddepoel en de Wijert.

Het onveiligheidsgevoel in de buurt is in Groningen veel lager dan gemiddeld in de Nederlandse grote en middelgrote steden.

legenda

- lager dan gemiddeld
- rond het gemiddelde
- hoger dan gemiddeld
- veel hoger dan gemiddeld

- + is toegenomen
- is afgenomen

Inbraak: licht gestegen

fig 40

Inbraak: aangiften van inbraak per 1.000 woonruimten

Het aantal aangiften van inbraak is na een piek in 2008 de laatste vier jaar rond de 11 per 1.000 inwoners. Dit is boven de ambitie van 9,6 per 1.000 inwoners. Er is overigens een lichte stijging waarneembaar (2013/2014).

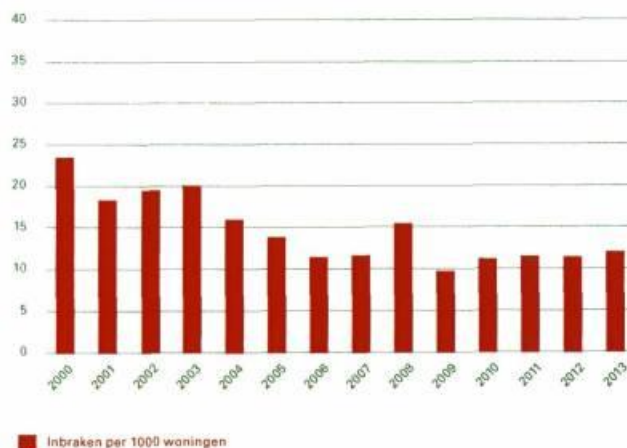

fig 41

Geweld: aangiften van geweld per 1.000 inwoners, totaal en het aandeel in de binnenstad.

Het aantal aangegeven geweldsdelicten is sinds 2007 gedaald naar onder de 5 per 1.000 inwoners. Dit is sinds 1998 (begin meting Stadsmonitor) niet zo laag geweest. Deze daling is het laatste jaar niet doorgezet, het laatste jaar is het aantal aangiften van geweld weer iets toegenomen.

Van de geweldsdelicten vond in 2013 32 procent plaats in de binnenstad. Dit percentage is de laatste jaren gedaald. Ook het absoluut aantal geweldsdelicten in de binnenstad is gedaald. Absoluut waren er in 2013 887 geweldsdelicten waarvan aangifte is gedaan waarvan 284 in de binnenstad.

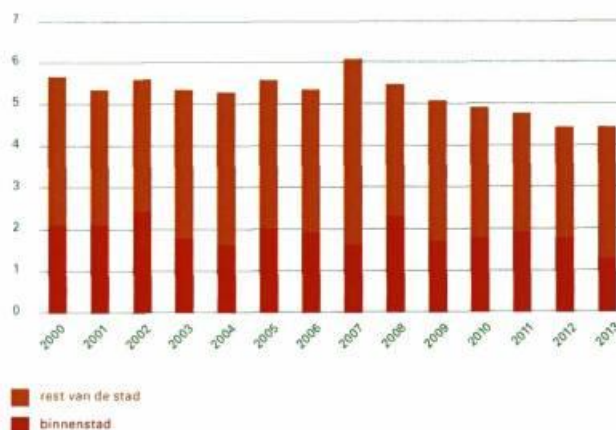

fig 42

Aantal woninginbraken per 1.000 woonruimten per buurt in 2013 en de ontwikkeling sinds 2009

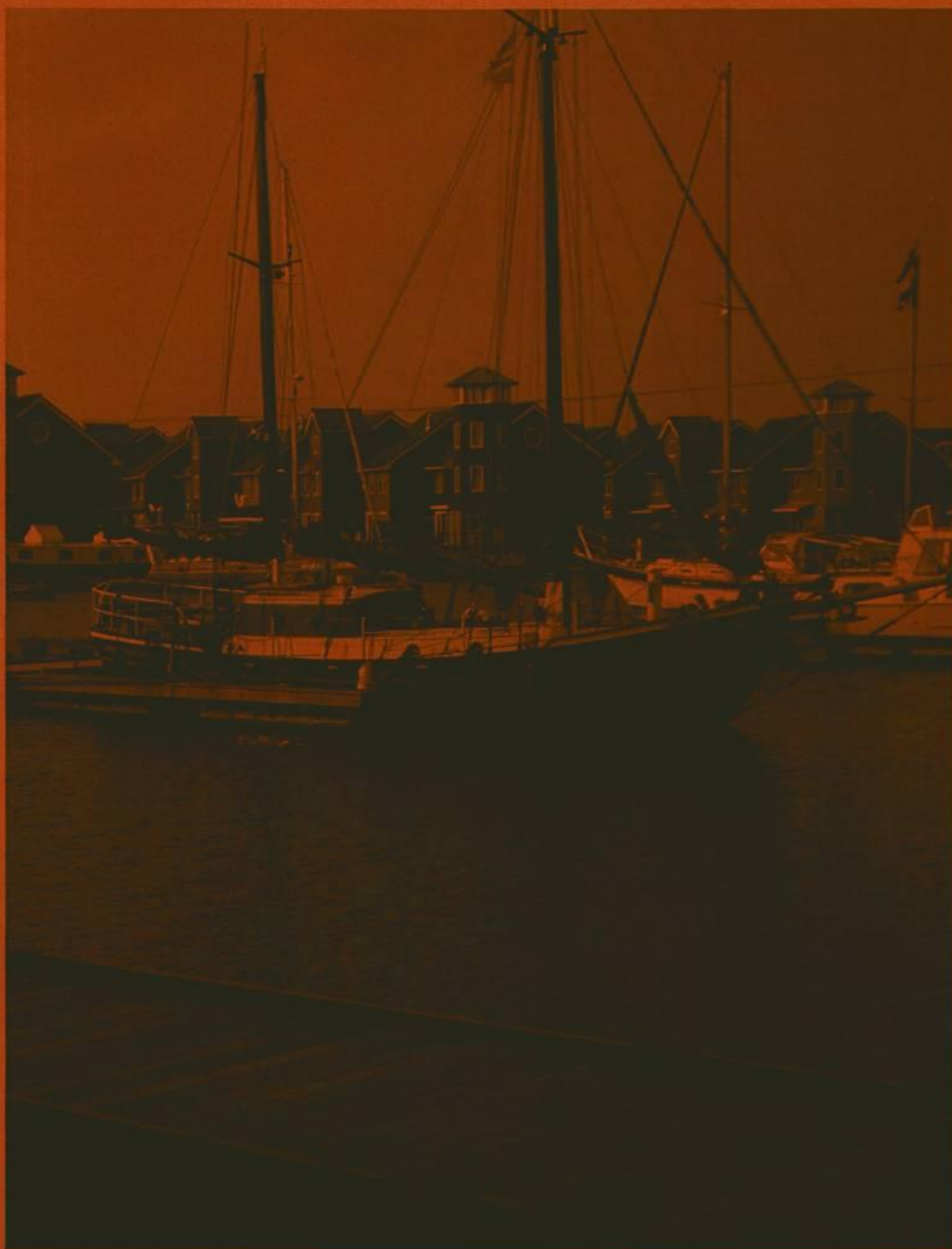
De gebieden waar naar verhouding veel wordt ingebroken zijn de Hunze/Ulgersmaborg, Tuinwijk en Vinkhuizen Zuid en de Damsterbuurt (Oosterpark). Weinig inbraken zien we in delen van de nieuwe wijken in het westen van de stad en in de dorpen ten Oosten van de stad. Toename is er geweest in een aantal buurten verspreid door de stad. Afname in de Korrewegbuurt, Indische buurt en de Villabuurt.

fig 43
Het aantal geweldsdelicten per 1.000 inwoners in 2013 en de ontwikkeling sinds 2009

Een groot aantal geweldsdelicten komt voor rekening van het uitgangscentrum. De buurten buiten het centrum die bovengemiddeld veel geweld kennen zijn de Gorechtbuurt, de West Indische buurt, de Zeeheldenbuurt en Reitdiep. De ontwikkeling is gunstig in het Centrum en in Vinkhuizen zuid en ongunstig in delen van het Noordoosten van de stad.

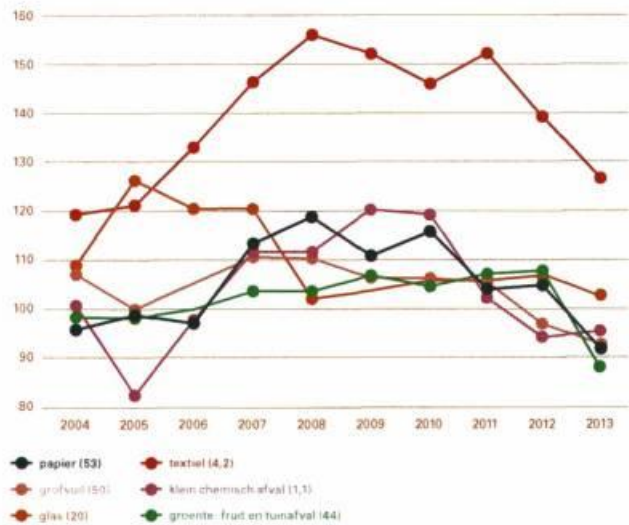
Afvalinzameling: textiel opvallende stijger

fig 44

Gescheiden afvalinzameling in kilogram per inwoner

Grofvuil, papierafval en groente- en tuinafval wordt op grote schaal gescheiden ingezameld. De grootste is grof vuil met 47 kilo per inwoner of 9.000 ton in totaal per jaar.

Het laatste jaar is het aantal kilo's per inwoner dat gescheiden wordt ingezameld afgenomen. Het laatste jaar is dat het meeste het geval bij textiel en bij GFT (groente, fruit en tuinafval).

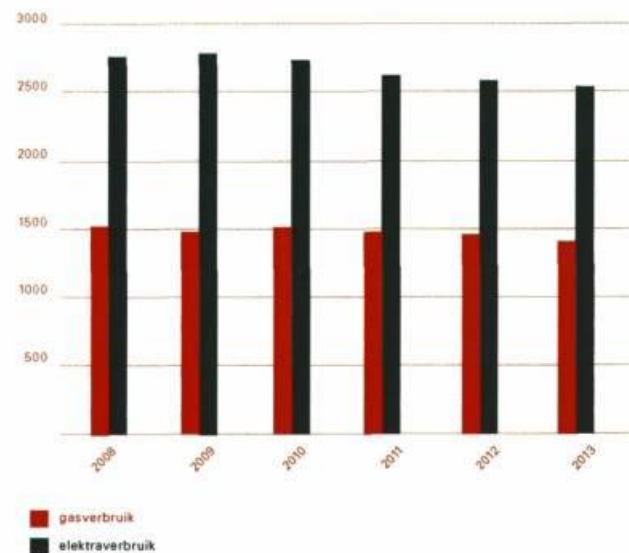

CO2 uitstoot particulieren vertoond een dalende trend

fig 45

Gas en elektriciteitsgebruik particulieren in CO2 uitstoot per jaar

In de figuur staat het gemiddelde gas- en elektriciteitsgebruik per woning per jaar omgerekend naar kilogram CO2 uitstoot. We zien zowel bij gas als bij elektriciteit een dalende trend. Dit komt onder anderen door zuiniger apparaten en isolatie van huizen. Het gasverbruik is ook sterk afhankelijk van het weer. Het jaar 2010, bijvoorbeeld, had een koude winter.

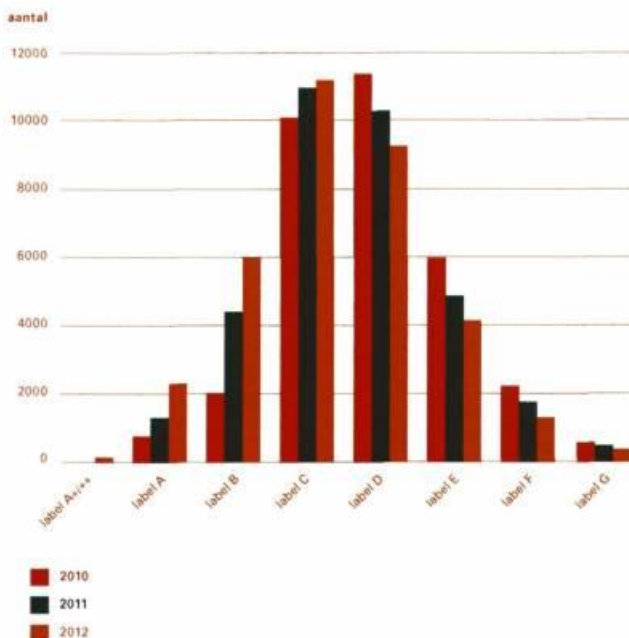

Woningen zijn energie zuiniger geworden

fig 46

Energie labels van corporatiewoningen, eind van het jaar

Van de corporatiewoningen is bekend welk energie-label zijn hebben. Uit de figuur blijkt dat het aantal woningen met een energielabel D of slechter tussen 2010 en 2012 aanmerkelijk lager is geworden. Meer dan 6.000 woningen zijn verbeterd naar label C of beter. In 2012 hadden ruim 100 woningen het label A+ of A++.

Colofon

Uitgave: Onderzoek en Statistiek Groningen, gemeente Groningen

Ontwerp: [De Jongens Ronner](#)

Fotografie: Gemeente Groningen

Interactieve PDF: [De Jongens Ronner](#)

195.

453